

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

الرحمن
علیه صاب

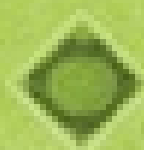
www.ghaemiyeh.com
www.ghaemiyeh.org
www.ghaemiyeh.net
www.ghaemiyeh.ir

برترین عید اُمّت

فضائل و آداب عید غدیر

مهدی صدیقی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

غدیر عید برتر: چهل حدیث در فضیلت و بزرگداشت عید غدیر

نویسنده:

مهدی صدری

ناشر چاپی:

دلیل ما

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۸	غدیر عید برتر : چهل حدیث در فضیلت و بزرگداشت عید غدیر
۸	مشخصات کتاب
۹	اشاره
۱۵	بخش اول: بزرگداشت غدیر
۱۵	اشاره
۱۶	ارزش شناخت غدیر
۱۷	برترین عید امت
۲۲	شهرت آسمانی یا عید فرشتگان
۲۳	احترام پیامبران علیهم السلام به عید غدیر
۲۴	عرضه ولایت بر جمیع اشیا
۲۵	تجدید پیمان عالم ذر
۲۶	فضائل بی‌شمار
۲۶	ترفیع درجات
۲۷	روز مناره دین
۲۸	نوروز، عید غدیر شمس!
۲۹	پنج عید در غدیر
۲۹	آخرین فریضه
۳۰	روز پذیرفته شدن اعمال
۳۰	طلب آموزش جبرئیل علیه السلام برای محبتین و شیعیان
۳۰	گذشت از لغزش شیعیان
۳۱	غدیر عید اهل بیت علیهم السلام
۳۱	مثل فرشته ها
۳۱	شیون ابلیس و خشم شیاطین

۳۴	غدیر در قیامت
۳۵	سرافرازی شیعه به کرامت الهی در غدیر
۳۹	بخش دوم: سنن و آداب عید غدیر
۳۹	اشاره
۳۹	آداب روز عید غدیر در کلام صاحب غدیر
۴۲	تعظیم عید غدیر برای مخالفت با مخالفین
۴۴	هشتاد ماه عبادت در یک روز
۴۵	روز عبادت و نیکوکاری
۴۵	شادی بر نعمت ولایت
۴۵	سپاسگزاری بر معرفت غدیر
۴۶	شکر نعمت ولایت
۴۷	سفارش به عید گرفتن غدیر
۴۷	خواری شیطان
۴۸	بیزاری از ستمگران
۴۸	غسل کردن
۴۹	حضور در غدیر با نماز عید غدیر
۵۲	نماز در مسجد غدیر
۵۳	دعای مستجاب پس از نماز غدیر
۵۸	صیام انبیا علیهم السلام
۵۹	روزه عید غدیر نزد مخالفان
۵۹	پاداش روزه شصت ماه حرام!
۶۰	برتر از شصت سال بندگی
۶۰	کفاره شصت سال گناه
۶۰	پاداش صد حج و صد عمره با روزه غدیر
۶۱	پاداش روزه روزگار!
۶۲	خیر دنیا و آخرت

۶۳	تغییر چهره زندگی
۶۳	آراستن در عید غدیر
۶۴	دیدار اهل ایمان
۶۴	روز تبسم
۶۴	تبریک و تهنیت
۶۵	شکرگزاری هنگام دیدار اهل ایمان
۶۵	پیمان برادری
۶۶	احسان به مؤمنان
۶۷	اطعام مؤمنان
۶۷	پاداش عظیم افطاری دادن و خرج کردن
۶۸	زیارت امیرمؤمنان علیه السلام از نزدیک و دور
۷۰	دعا و نیایش
۷۷	گزیده آداب عید غدیر
۷۷	اشاره
۷۷	الف) قصد و نیت
۷۷	ب) امور عبادی
۷۹	ج) امور شخصی
۷۹	د) امور اجتماعی
۷۹	اول: مربوط به خانواده و بستگان
۸۱	دوم: خصوص فقرا و مساکین
۸۱	سوم: عموم برادران دینی
۸۳	فهرست
۸۶	درباره مرکز

غدیر عید برتر : چهل حدیث در فضیلت و بزرگداشت عید غدیر

مشخصات کتاب

سرشناسه : صدری، مهدی، 1347 -

عنوان و نام پدیدآور : غدیر عید برتر [کتاب]: چهل حدیث در فضیلت و بزرگداشت عید غدیر/ مهدی صدری.

مشخصات نشر : تهران: دلیل ما، 1390.

مشخصات ظاهری : 32 ص.

شابک : 5500 ریال: 7-762-397-964-978 ؛ 12000 ریال (چاپ دوم) ؛ 12000 ریال (چاپ پنجم)

وضعیت فهرست نویسی : فایا

یادداشت : چاپ دوم : 1392 .

یادداشت : چاپ پنجم : تابستان 1395.

یادداشت : این کتاب در سال های 1392-1398 تجدید چاپ شده است .

یادداشت : عنوان روی جلد: غدیر عید برتر: فضیلت و آداب عید غدیر.

یادداشت : کتابنامه: ص. 29-32.

عنوان روی جلد : غدیر عید برتر: فضیلت و آداب عید غدیر.

عنوان دیگر : چهل حدیث در فضیلت و بزرگداشت عید غدیر.

موضوع : اربعینات -- قرن 14

موضوع : غدیر خم -- احادیث

رده بندی کنگره : BP143/9/ص37غ4 1390

رده بندی دیویی : 297/218

شماره کتابشناسی ملی : 2513455

ویراستار دیجیتالی: محمد منصوری

ص: 1

اشاره

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي جَعَلَنَا مِنَ الْمُتَمَسِّكِينَ بِوَلَايَةِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْأَيْمَةِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ .

اساس دين اسلام مبتنی بر حبّ و بغض و تجلّی آن در شعائر مذهبی نمودار گشته است. عید غدیر و عزای عاشورا از برترین و ارزشمندترین نمادهای ولایت و برائت بوده و اهتمام در بزرگداشت و برپاداشتن آن وظیفه همگان است.

غدیر واقعه ای فراموش نشدنی و ماندگار در تاریخ است. در چهارده قرن پیش، روز عید غدیر واقعه عظیمی رخ داد و به گونه ای در تاریخ ثبت شد که راه انکار و اعتراض و شك و تردید بر همه مخالفان مسدود شد.

از جمله نکات مهم و قابل توجه، بزرگداشت عید غدیر و زنده نگه داشتن خاطره آن در جوامع بشری است.

هر چند حق پویان و حق جویان بنا بر سفارش پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم همیشه حدیث غدیر را گفتند و نوشتند و نسل به نسل بر آن محافظت کردند، ولی - جز در

ص: 3

خلافت ظاهری امیرمؤمنان علیه السلام - تا اوائل حکومت بنی عباس برای جوامع شیعی در مورد عید گرفتن آن زمینه مناسبی پیش نیامده بود.

لذا راویان حدیث بارها از امام صادق علیه السلام می پرسیدند که مگر غیر از عید فطر و قربان و... عید دیگری هم داریم؟! (1)

و گاهی خود حضرت با طرح پرسشی ذهن دوستان و شیعیان را به این مطلب متوجه می ساخت. (2)

برای زنده نگه داشتن عید غدیر توجه به گوشه ای از بیکران فضیلت های آن که در روایات وارد شده لازم است که معصومین علیهم السلام بارها فضایل آن روز را بیان کرده و با ذکر پاداش آداب آن ما را به نکوداشت آن تشویق نموده اند.

ص: 4

1- رجوع شود به روایات شماره 4 تا 9 در همین کتاب .

2- رجوع شود به روایت شماره 20 . جایی که حاکمان با نقل احادیث نبوی عموماً و به ویژه نقل فضائل اهل بیت علیهم السلام به شدت مخالفت می کنند، چگونه ممکن است زمینه ای برای عید گرفتن غدیر باقی بماند؟! جامعه ای که با تمام قوا می کوشد تا حدیث غدیر به دست فراموشی سپرده شود و از بازگو کردن آن امتناع می ورزد و از نقل دیگران نیز جلوگیری می کند، چگونه حاضر می شود که برای غدیر بزرگداشتی داشته باشد؟! چنانکه حسن بصری از نقل و بیان شأن نزول آیه شریفه **يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ** امتناع می کرد. (رجوع شود به عوالم 15 / 123) . و ابوحنیفه به صراحت می گفت : من به پیروان خویش و اصحابم گفته ام که به حدیث غدیر اعتراف نکنید تا با آن بر شما احتجاج کنند! یکی از شیعیان با ناراحتی به او گفت : مگر این حدیث را مشایخ تو روایت نکرده اند؟! ابوحنیفه گفت : آری ... ولی می دانی که بعضی غلو کرده اند!! (رجوع شود به عوالم 15 / 239) .

نوشتاری که پیش رو دارید، جمع آوری، تنظیم و ترجمه روایاتی است که در این زمینه وارد شده است و در دو بخش تقدیم می شود:

بخش اول: بزرگداشت عید غدیر و بیان فضیلت های آن

بخش دوم: آداب و سنن عید غدیر

به امید آنکه مورد توجه و قبول وارث غدیر واقع شود، خاضعانه به درگاه حضرتش عرض می کنیم:

يَا أَيُّهَا الْعَزِيزُ مَسَّنَا وَأَهْلَنَّا الضُّرَّ وَجِئْنَا بِبِضَاعَةٍ مُّزْجَاةٍ

فَأَوْفِرْ لَنَا الْكَيْلَ وَتَصَدَّقْ عَلَيْنَا إِنَّ اللَّهَ يَجْزِي الْمُتَصَدِّقِينَ .

عید غدیر 1432، آبان 1390

قم، مهدی صدری

ص: 5

شروع بزرگداشت عید غدیر از جانب خدای تعالی بوده، حق تعالی با نازل کردن آیات متعدد که ناظر به زوایای گوناگون قضیه غدیر است (1) و به ویژه آیه

شریفه (الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيْتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا) . [المائدة (5) : 3] ، اهمیت و ارزش فوق العاده روز غدیر را به ما فهمانده و به تعظیم این عید عظیم پرداخته است.

بزرگ ترین عید قرار دادن غدیر، پاداش فوق العاده و بی حساب بر انجام آداب و اعمال روز غدیر، آمرزش گناهان شیعیان و دوستان امیرالمؤمنین علیه السلام و پذیرفتن اعمال و عبادات آنها، بلکه تشکر از آنان گوشه ای از نکوداشت غدیر توسط خداوند تعالی است.

حضور فرشتگان در مجلس جشن فردوس اعلی و همچنین منبر رفتن جبرئیل مقابل بیت المعمور برای فرشتگان و استغفار برای شیعیان جلوه ای دیگر از بزرگداشت غدیر به شمار می رود.

ص: 7

تعظیم و احترام پیامبران علیهم السلام و روزه گرفتن روز عید غدیر و سفارش امت ها به عید گرفتن آن نمونه ای از عنایت آنها به غدیر است.

پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم نیز سفارش به عید گرفتن آن روز نموده و آن را عظیم ترین عیدها شمرده است.

گفتار و رفتار امامان معصوم علیهم السلام حاکی از احترام و تعظیم فوق العاده عید

غدیر است که روایات این نوشتار - قطره ای از اقیانوس بیکران فضائل غدیر - شاهد این مدعاست و سیره عملی آن بزرگواران نیز مؤید همین معناست. (1)

مطلب به آنچه گذشت ختم نمی شود، بلکه در قیامت نیز برترین انبیا و اوصیا و فرشتگان و بندگان صالح - که درود خدا بر همه آنان باد - عید غدیر را مانند عروسی که به حجله برده می شود وارد بهشت می نمایند!

ارزش شناخت غدیر

1. امام رضا علیه السلام فرمود: به خدا سوگند اگر مردم به فضیلت روز عید غدیر شناخت صحیح و کامل داشتند، فرشتگان هر روز ده مرتبه با آنان مصافحه می کردند! (2)

ص: 8

1- . شایان ذکر است که مذاکره فضائل عید غدیر نزد راویان حدیث نیز از اهمیت ویژه ای برخوردار بوده است تا جایی که محمد بن عبدالله - که روایات شماره: 1، 12، 18، 72، 76 را از بزنی نقل کرده - می گوید: من با دو نفر از راویان حدیث بیش از پنجاه بار نزد احمد بن ابی نصر بزنی رفتیم و این مطالب را که از امام رضا علیه السلام نقل نمود از او شنیدیم .

2- . تهذیب 6/24، اقبال 2/269 - 270 چاپ سنگی: 468، فرحة الغری 132 - 133، بحار 94/118 - 119 و رجوع شود به مصباح المتعجد 737، مناقب 2/243، مصباح الزائر 153، وسائل 14/388 - 389، بحار 8/182 - 183 و 37/163 - 164 .

2. امام صادق به نقل از پدران بزرگوارش علیهم السلام از رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم فرمود: برترین عید امت من عید غدیر خم است، روزی که خداوند دستور داد تا برادرم علی بن ابی طالب علیهما السلام را به عنوان پرچم برای امت نصب کنم تا پس از من به واسطه او هدایت شوند. روزی که خدا دین را کامل و نعمتش را بر امت من تمام و اسلام را به عنوان دین آنها پسندید.

سپس پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم فرمود: مردم! علی از من است و من از اویم، آفرینش او از گِل و طینت من بوده است، او پس از من امام و پیشوای خلائق است، هر گاه در تشخیص سنت من اختلافی پیش آید او بیانگر حقیقت است.

او امیر مؤمنان، پیشوای روسفیدان، سرور مؤمنان، بهترین اوصیا، همسر بانوی بانوان جهانیان و پدر امامان هدایت است.

مردم! کسی که علی را دوست بدارد من او را دوست دارم و هر کس کینه علی را داشته باشد مبعوض من است.

هر کس با علی پیوند داشته باشد من با او پیوند دارم و هر کس از او بریده باشد من نیز از او بریده ام.

هر کس به علی جفا کند من جفای او را پاسخ دهم و هر کس موالات او را داشته باشد من با او دوستی و رفاقت دارم.

هر کس با علی دشمنی نماید من با او دشمنی می نمایم.

مردم! من شهر حکمتم و علی بن ابی طالب دروازه آن و نمی شود وارد شهر شد مگر از دروازه.

دروغ می گوید کسی که خیال کند مرا دوست دارد و کینه علی را داشته باشد.

مردم! سوگند به خدایی که مرا به پیامبری مبعوث کرد و بر همه برگزید، من علی را به عنوان پرچم هدایت بر امتم در زمین نصب نکردم مگر پس از آنکه خدای تعالی او را در آسمان ها معرفی کرد، و ولایتش را بر فرشتگان واجب نمود. (1)

3. راویان متعدّد از امام صادق علیه السلام نقل کرده اند که فرمود: روز غدیر بهترین و برترین عیدهاست. (2)

4. از امام صادق علیه السلام پرسیدند: آیا مسلمانان غیر از فطر و قربان و جمعه عید دیگری هم دارند؟ حضرت فرمود: آری، عیدی که از همه اینها عظیم تر است. روزی که پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم ولایت امیر مؤمنان علیه السلام را بر همه مردم از زن و مرد لازم گردانید.

ص: 10

-
- 1- . امالی شیخ صدوق 188، التحصین ابن طاووس 550، بشارة المصطفی صلی الله علیه و آله وسلم 49 - 50، روضة الواعظین 102
- 103، بحار 37/109. بخش نخست روایت در اقبال 2/264 چاپ سنگی: 466 و بحار 94/110 نیز نقل شده است .
2- . خصال 394، روضة الواعظین 392، بحار 56/27 و 86/268 و 110/94، وسائل 7/381 .

راوی پرسید: چه روزی بود؟... حضرت فرمود: روز هجدهم ذی الحجه.(1)

5. حسن بن راشد به امام صادق علیه السلام عرض کرد: فدایت شوم: آیا مسلمانان غیر از عید فطر و قربان عید دیگری هم دارند؟ حضرت فرمود: آری، عظیم ترین و شریف ترین عیدها.

راوی پرسید: آن کدام عید است؟ حضرت فرمود: روزی که امیرمؤمنان علیه السلام به عنوان پرچم (هدایت) برای مردم نصب شد.

باز پرسید: فدایت شوم! چه روزی بود؟... حضرت فرمود: روز هجدهم ذی الحجه.(2)

6. مفضل از امام صادق علیه السلام پرسید: مسلمانان چند عید دارند؟ حضرت فرمود: چهار عید.

او گفت: عید فطر و عید قربان و جمعه را می دانم [ولی چهارمی کدام است؟] حضرت فرمود: چهارمی از همه عظیمش بیشتر و در شرافت از آنها برتر است، روز هجدهم ذی الحجه که پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم امیر مؤمنان علیه السلام را به عنوان پرچم هدایت برای مردم نصب کرد.(3)

ص: 11

-
- 1- . ثواب الاعمال 74 - 75 ، بشاره المصطفی صلی الله علیه و آله وسلم 371 ، بحار 94 / 112 ، وسائل 10 / 442 - 443 .
 - 2- . مصباح المتهجد 736 - 737 ، کافی 4/148 - 149 ، ثواب الاعمال 74 ، فقیه 2/90 ، تهذیب 4/305 ، بشاره المصطفی صلی الله علیه و آله وسلم 363 - 364 ، بحار 37/172 و 94/111 ، وسائل 10/440 - 441 ، و رجوع شود به العدد القویة 168 ، بحار 95/322 .
 - 3- . خصال 264 ، بحار 94 / 111 ، وسائل 10/443 .

7. زیاد بن محمد از امام صادق علیه السلام پرسید: آیا مسلمانان غیر از جمعه و فطر و قربان عیدی دارند؟ حضرت پاسخ داد: آری، روزی که پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم امیر مؤمنان علیه السلام را بر جانشینی خویش نصب فرمود.

او پرسید: آن روز چه روزی است؟ حضرت فرمود: هجدهم ذی الحجة. (1)

8. فرات به امام صادق علیه السلام گفت: فدایت شوم؛ آیا مسلمانان را عیدی جز فطر و قربان و جمعه و عرفه هست؟ حضرت فرمود: آری، عیدی که نزد خداوند مقام و منزلتش از همه برتر، عظیم تر و شریف تر است.

روزی که خدا دین را کامل کرده و بر پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم آیه شریفه: (الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا). [المائدة (5): 3] را نازل فرمود.

فرات پرسید: آن روز کدامین روز است؟ حضرت فرمود: پیامبران بنی اسرائیل هنگامی که وصی و جانشین خویش را تعیین می کردند، آن روز را عید قرار می دادند. عیدی که گفتم روزی است که پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم علی علیه السلام را به عنوان پرچم هدایت برای مردم نصب فرمود و آن روز درباره علی علیه السلام نازل شد، آن روز دین کامل و نعمت بر مؤمنان تمام گردید ... (2).

ص: 12

1- . مصباح المتهجد 736، مصباح کفعمی 688، البلد الامین 263، وسائل 10 / 443، جامع احادیث الشيعة 9 / 419.

2- . تفسیر فرات کوفی 117 - 118، بحار 37 / 169 - 170، عوالم 15 / 210، و رجوع شود به مستدرک 6 / 278.

9. عبدالرحمن بن سالم گوید: پدرم از امام صادق علیه السلام پرسید: آیا مسلمانان غیر از جمعه و قربان و فطر عید دیگری هم دارند؟ حضرت فرمود: آری، عیدی که از همه اینها حرمتش بیشتر است.

پدرم پرسید: فدایت گردم! کدامین عید؟ حضرت فرمود: روزی که پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم امیر مؤمنان را بر جانشینی خویش نصب کرد و فرمود: «هر کس من مولای او هستم، علی مولای اوست».

باز پرسید: کدامین روز [از ایام هفته] بوده؟ حضرت فرمود: به آن چه کار داری؟! روزهای هفته با تغییر سال تغییر می کند، روز هجدهم ذی الحجه (1).

10. در دعای روز عید غدیر - به روایت شیخ مفید قدس سره - می گوئیم: بارالها! همان گونه که این روز را بزرگ ترین عید خویش قرار دادی، آن را در آسمان «عهد بسته شده» و در زمین «پیمان گرفته شده» و «اجتماع مورد سؤال» (2) نامیدی، بر محمد و خاندانش درود فرست و چشم ما را به آن روشن نما، امور پراکنده ما را به آن سامان بخش، و ما را پس از هدایت گمراه مساز، و ما را از سپاس گزاران بر نعمت هدایت قرار ده، ای مهربان ترین مهربان ها. (3)

ص: 13

-
- 1- کافی 4/ 149، اقبال 2/ 263 چاپ سنگی: 465، بحار 37/ 172، وسائل 10/440، جامع احادیث الشیعة 9/ 419.
 - 2- اشاره به اجتماع مردم نزد پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم در غدیر است که در قیامت مورد بازخواست قرار می گیرد.
 - 3- رجوع شود به مصادر روایت شماره 79.

11 . امام صادق علیه السلام در ضمن روایتی فرمود: فرمود: شاید فکر کنی خدا روزی را محترم تر از عید غدیر قرار داده؟! نه به خدا، نه به خدا، نه به خدا. (1)

شهرت آسمانی یا عید فرشتگان

12 . احمد بن ابی نصر بزنطی گوید: نزد امام رضا علیه السلام بودیم، مجلسی بر آن جمعیت بود، صحبت از فضیلت روز عید غدیر پیش آمد و بعضی از مردم آن را انکار کردند. حضرت ثامن الحجج از پدرش از جدّ بزرگوارش علیهم السلام نقل فرمود که: روز غدیر در آسمان ها مشهورتر است تا زمین! در فردوس اعلیٰ قصری است ساختارش خشتی از نقره و خشتی از طلا. در آن صد هزار گنبد یاقوت سرخ و صد هزار خیمه یاقوت سبز وجود دارد. کف پوش آن کاخ مشک و عنبر است. در آن چهار نهر جاری است: شراب (طهور)، آب، شیر و عسل. اطراف آن را درختان میوه دار از همه انواعش پر کرده است. پرندگانی بر آن هستند که بدنشان از لؤلؤ و بالشان از یاقوت است و به نغمه ها و صوت های گوناگون مترنم هستند.

روز عید غدیر آسمانیان وارد آن قصر شده و به تسبیح و تقدیس و تهلیل پروردگار می پردازند. پرندگان مزبور به پرواز درآیند و در آن آب ها رفته سپس خود را به آن مشک و عنبر آغشته و آن را بر فرشتگان بپاشانند.

ص: 14

1- . رجوع شود به مزار شیخ مفید 90 - 95 ، تهذیب 3/143 - 147 ، مزار ابن مشهدی 286 - 291 ، اقبال 2/282 - 289 چاپ سنگی : 476 - 481 ، مصباح الزائر 167 ، العدد القویة 166 - 167 ، مصباح شیخ کفعمی 412 ، 681 ، البلد الامین 165 - 166 ، 259 - 261 ، 263 ، بحار 95/302 - 307 ، 321 ، وسائل 3/238 و 8/89 - 90 ، مستدرک 6/274 - 275 (با قدری اختلاف و زیاده و نقصان) .

فرشتگان در آن روز نثار حضرت فاطمه علیها السلام (1) را به یکدیگر هدیه می دهند.

پایان آن روز ندا آید: به جایگاه و رتبه خویش باز گردید که به احترام پیامبر و امیر مؤمنان صلوات الله علیهما و آلهما تا چنین روزی در سال آینده از خطا و لغزش محفوظ خواهید بود. (2)

احترام پیامبران علیهم السلام به عید غدیر

13. امام صادق علیه السلام فرمود: عید غدیر، بزرگ ترین عید خداست، خدا هیچ پیامبری را مبعوث نکرده مگر آنکه این روز را عید قرار داده و احترام آن را نگه داشته است.

نام این روز در آسمان «عهد معهود» و در زمین «روز پیمان گرفته شده و جمع مشهود» است. (3)

14. صفوان بن یحیی (4) گوید: امام صادق علیه السلام فرمود: هجدهم ذی الحجه بزرگ ترین عید خداست، خورشید بر روزی برتر از آن نتاییده است. و آن روز روزی است که خدا دینش را بر خلاق کامل و نعمتش را بر آنها تمام گردانید و اسلام را به عنوان دین آنها پسندید. خدا هیچ پیامبری را مبعوث

ص: 15

1- . یعنی دژ و یاقوت و لؤلؤ و گوهرهایی که هنگام تزویج آن حضرت در آسمان از درخت طوبی بارید . رجوع شود به عوالم 11 / 1 / 466 - 463

2- . رجوع شود به مصادر روایت شماره 1 .

3- . رجوع شود به مصادر روایت شماره 11 .

4- . ظاهرا در سند سقطی رخ داده است ؛ چون صفوان بدون واسطه از امام صادق علیه السلام نقل نمی کند .

نکرد مگر آنکه جانشین خویش را در چنین روزی نصب نمود. (1)

15. امام رضا علیه السلام فرمود: در روز عید غدیر آیه شریفه: (الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيْتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا). [المائدة (5): 3] نازل گشت.

خداوند هیچ پیامبری را مبعوث نکرد مگر آنکه روز مبعثش را مانند روز غدیر قرار داد، و حرمت غدیر را شناخت به اینکه وصی و جانشین خویش را در آن روز نصب نمود. (2)

عرضه ولایت بر جمیع اشیا

16. امام رضا علیه السلام فرمود: خداوند تعالی روز عید غدیر ولایت را بر اهل آسمان ها عرضه داشت، اهل آسمان هفتم به آن سبقت گرفتند؛ لذا آن را به عرش زینت داد. سپس اهل آسمان چهارم به آن سبقت گرفتند، آن را به بیت المعمور آراست و پس از آن آسمان دنیا ولایت را پذیرفت لذا آن را به ستارگان تزیین نمود.

پس از آن خداوند ولایت را بر زمین ها عرضه داشت، مکه گوی سبقت را در پذیرفتن ربود؛ لذا آن را به کعبه آراست، سپس مدینه، پس آن را به پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم مزین نمود، و پس از آن کوفه، لذا آن را به امیر مؤمنان علیه السلام مفتخر کرد.

ص: 16

1- . امالی شجری زیدی قرن پنجم 1/146 چاپ عالم الکتب، بیروت .

2- . اقبال 2 / 260 - 263 چاپ سنگی : 464 - 465 ، کشف المهم 65 - 69 و رجوع شود به عوالم 15/222 - 225 .

خداوند ولایت را بر کوه ها [نیز] عرضه داشت، اولین کوه هایی که به ولایت اعتراف نمود عقیق، فیروزه و یاقوت بود، لذا آن کوه ها معدن این سنگ های قیمتی شده و از بقیه جواهرات برتر گردیدند. سپس کوه های دیگر به ولایت سبقت گرفتند و معدن طلا و نقره شدند و هر کدام که آن را نپذیرفت چیز با ارزش و قابل عرضه ندارد.

روز غدیر ولایت بر آب ها عرضه شد، هر يك پذیرفت گوارا؛ و هر کدام انکار نمود شور و تلخ گردید.

روز غدیر ولایت بر گیاهان و رویدنی ها عرضه شد، هر کدام پذیرفت شیرین و خوشمزه؛ و هر کدام نپذیرفت تلخ گردید.

سپس ولایت را بر پرندگان عرضه داشت، هر کدام پذیرفت نغمه خوان شد؛ و هر کدام انکار کرد گنگ شد مانند کسی که لکنت زبان دارد. (1)

تجدید پیمان عالم ذر

17 . ابوهارون عبدی گوید: روز هجدهم ذی الحجه محضر مبارك امام صادق علیه السلام شرفیاب شدم، حضرت روزه بود، [و درباره عظمت عید غدیر] فرمود: روز غدیر روزی است که خدا بر مؤمنان لازم دانسته که به آن احترام عظیمی داشته باشند؛ زیرا دین خود را کامل و نعمت را بر آنان تمام کرده است، عهد و پیمانی را که در آفرینش اول [و عالم ذر] از آنان گرفته و آن موقف را از خاطرشان برده بود؛ تجدید و آنها را موفق به پذیرفتن آن کرد و آنان را از اهل

ص: 17

جحدود - که ولایت را انکار کردند - قرار نداد. (1)

فضائل بی‌شمار

18 . امام رضا علیه السلام - در ضمن روایتی - فرمود: اگر از طولانی شدن کلام کراهت نداشتیم ، از فضیلت روز عید غدیر و عطای الهی برای کسانی که به آن معرفت دارند، آن قدر بیان می‌کردم که به شمارش نیاید. (2)

ترفیح درجات

19 . حضرت ثامن الحجج از پدران بزرگوارش از امیر مؤمنان علیهم السلام نقل کرده که در ضمن خطبه ای فرمود: روز غدیر مقامی بس عظیم دارد، فرج و گشایش در

آن واقع شد، درجات و مراتب بالا رفت و حجت‌ها (و برهان‌ها) آشکار گشت .

غدیر روز بیان و روشن شدن مقام خالص و ناب (ولایت) است . روز کامل شدن دین، روز پیمان معهود، روز شاهد و مشهود، روز معلوم شدن [وفای به] پیمان از نفاق و انکار، روز بیان حقایق ایمان، روز دور شدن شیطان، روز برهان، روز جدایی (حق از باطل) که آن را تکذیب می‌کردید. و روز ملاً اعلی است که از آن روی گردان بودید.

ص: 18

1- . اقبال 2/276 - 279 چاپ سنگی : 472 - 474 ، بحار 95 / 298 - 300 و رجوع شود به مصباح المتهجد 737 ، مصباح الزائر 167 ، وسائل 8/90 و 10/444 ، مستدرک 6/275 - 276 و 7/517 - 518 .

2- . رجوع شود به مصادر روایت شماره 1 .

غدیر روز ارشاد، روز آزمایش بندگان، روز راهنمایی به راهنمایان، روز کشف اسرار سینه ها و امور پنهان و روز نص و تصریح به نام خاصان پروردگار است. غدیر روز شیث، ادريس، یوشع و شمعون است.

غدیر روز امن و امان، روز اظهار سرّ مصون و روز امتحان باطن افراد است. سپس حضرت مکرّر می فرمود: امروز روز... امروز روز... (و اوصاف روز عید غدیر را بیان می نمود). (1)

روز مناره دین

20. امام صادق علیه السلام خطاب به شیعیان و موالیان خویش فرمود: آیا می دانید چه روزی است که خدا بدان بنای اسلام را مرتفع، مناره دین را آشکار و آن را عید ما و موالیان و شیعیان ما قرار داده است؟

عرض کردند: خدا و پیامبر و فرزند پیامبر بهتر می دانند، ای سرور ما آیا روز عید فطر است؟ فرمود: نه. گفتند: آیا روز عید قربان است؟ فرمود: نه، گرچه این دو روز جلیل و شریف است ولی روز مناره دین - روز هجدهم ذی الحجه - از هر دو در شرافت برتر است.

پس از آن حضرت به نقل واقعه غدیر پرداختند. (2)

ص: 19

1- . مصباح المتعجد 752 - 758، مصباح الزائر 156 - 160 ، اقبال 2/254 - 260 چاپ سنگی : 461 - 464 ، مصباح شیخ کفعمی 695 - 701، بحار 94 / 112 - 118 و رجوع شود به مناقب 2/243 ، وسائل 10/444 - 445 ، بحار 37 / 164 ، عوالم 15/221 .

2- . اقبال 2/279 چاپ سنگی : 474 ، بحار 95 / 300 - 301 و رجوع شود به مستدرک 6/276 .

21. امام باقر علیه السلام فرمود: اسلام بر پنج پایه استوار است: نماز، زکات، روزه، حج و ولایت. به اندازه ای که بر ولایت روز غدیر تأکید شده بر هیچ چیزی تأکید نشده است. (1)

نوروز، عید غدیر شمسی!

22. امام صادق علیه السلام فرمود: نوروز روزی است که پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم در غدیر خم از مردم بر ولایت امیر مؤمنان علیه السلام پیمان گرفت و مردم بدان اقرار نمودند، پس خوشا به حال کسی که بر ولایت ثابت ماند و وای بر کسی که پیمان شکست!

نوروز روزی است که قائم ما در آن ظهور نماید... هیچ نوروزی نمی رسد مگر آنکه ما انتظار فرج را داریم. نوروز از ایام ما و شیعیان ماست، ایرانیان بر آن محافظت نمود و شما آن را فراموش کردید! (2)

23. بنابر روایتی دیگر به معلی بن خنیس فرمود: نوروز روزی است که پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم به اصحاب خویش دستور داد که با علی علیه السلام به عنوان «امیر المؤمنین»

بیعت نمایند ...

ص: 20

1- کافی 2/ 21، بحار 65/ 332 - 331.

2- رجوع شود به المذهب البارع 1/ 194، عوالي اللآلی 3/ 41، وسائل 8/ 173، بحار 37/ 108 و 56/ 119، حدائق 4/ 215.

نوروز روز ظفر قائم ماست ... هیچ نوروزی نیست مگر آنکه ما منتظر وقوع فرج در آن هستیم ، آن روز از ایام ما و شیعیان ماست ، عجم آن را حفظ نمود و شما آن را ضایع نمودید! (1)

پنج عید در غدیر

24 . بنابر نقل ابن عباس واقعه غدیر با پنج عید مصادف شده بود: عید جمعه، عید غدیر، عید یهود، عید نصاری و عید مجوس . تا آن زمان شنیده نشده بود که چنین اتفاقی رخ داده باشد. (2)

آخرین فریضه

25 . امام باقر علیه السلام فرمود: فرائض و دستورات الهی یکی پس از دیگری نازل می شد، ولایت آخرین فریضه بود، خداوند آیه شریفه (الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ

وَأَتَمَّمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا) . [المائدة (5) : 3] را نازل نمود،

یعنی من پس از ولایت فریضه دیگری ندارم که بر شما نازل نمایم. (3)

ص: 21

1- . رجوع شود به بحار 92/ 56 ، مستدرک 353 / 6 ، جامع احادیث الشيعة 423 / 7 .

2- . مناقب 227 / 2 ، بحار 156 / 37 .

3- . رجوع شود به کافی 1/289 ، تفسیر عیاشی 1 / 293 ، دعائم الإسلام 1/15 ، بحار 138 / 37 . سیوطی از ابن عباس و سدی در تفسیر آیه : الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَّمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا . [المائدة (5) : 3] نقل کرده که پس از نزول این آیه دیگر هیچ حلال و حرامی از جانب خدا نازل نشد . رجوع شود به : الدر المنثور 2 / 257 ، 259 .

روز پذیرفته شدن اعمال

26. حضرت ثامن الائمه علیه السلام فرمود: عید غدیر روز پذیرفته شدن اعمال شیعیان و دوستان اهل بیت علیهم السلام است و روزی است که خدا اعمال مخالفین را (مانند) گرد و غبار پراکنده و نابود می سازد. (1)

طلب آموزش جبرئیل علیه السلام برای محبتین و شیعیان

27. امام رضا علیه السلام فرمود: عید غدیر روزی است که جبرئیل علیه السلام به امر خدا کرسی کرامت الهی را برابر بیت المعمور نصب کرده و بر آن بالا می رود، فرشتگان همه آسمان ها گرد او جمع می شوند و او مدح و ثنای پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم گفته و برای شیعیان و دوستان امیر مؤمنان و ائمه علیهم السلام طلب آموزش می نماید. (2)

گذشت از لغزش شیعیان

28. امام رضا علیه السلام فرمود: عید غدیر روزی است که خداوند فرمان دهد به فرشتگانی که مأمور نوشتن اعمال هستند که به احترام پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم، امیر مؤمنان

و ائمه علیهم السلام تا سه روز قلم از دوستان و شیعیان اهل بیت علیهم السلام برداشته و از خطا و

لغزش آنان چشم پوشی شود. (3)

ص: 22

1- . اشاره به آیه شریفه : (وَقَدِمْنَا إِلَىٰ مَا عَمِلُوا مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنَاهُ هَبَاءً مَّنْثُورًا) الفرقان (25) : 23. رجوع شود به مصادر روایت شماره 15

2- . رجوع شود به مصادر روایت شماره 15 .

3- . رجوع شود به مصادر روایت شماره 15 .

غدیر عید اهل بیت علیهم السلام

29. امام رضا علیه السلام فرمود: عید غدیر روزی است که خدا برای پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم و خاندانش و کسانی که مورد رحمت او واقع شده اند، (1) قرار داده است. (2)

مثل فرشته ها

30. امام رضا علیه السلام فرمود: مؤمنین در پذیرفتن ولایت امیر مؤمنان علیه السلام در غدیر خم مانند فرشتگان هستند که بر آدم سجده نمودند و هر کس ولایت امیر مؤمنان علیه السلام را در غدیر انکار کرد شبیه ابلیس است! (3)

شیون ابلیس و خشم شیاطین

شیون، ناله و فریاد ابلیس و خشم شیاطین در روز غدیر حاکی از عظمت، اهمیت و ارزش آن است؛ آن روز آن قدر مهم بوده که شیطان را به ستوه آورده، و تاب و توانش را برده است.

31. امام صادق به نقل از امام باقر علیهما السلام فرمود: دشمن خدا ابلیس چهار مرتبه (از فرط ناراحتی) ناله و فریاد کرد: روزی که لعن (و از درگاه الهی رانده) شد، روزی که به زمین فرستاده شد، روز مبعث که پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم به رسالت برانگیخته

شد، و روز عید غدیر (که امیر مؤمنان صلی الله علیه و آله وسلم بر خلافت نصب شد). (4)

ص: 23

- 1- . و بنا بر نسخه دیگر: ارحام و بستگانش .
- 2- . رجوع شود به مصادر روایت شماره 15 .
- 3- . رجوع شود به مصادر روایت شماره 15 .
- 4- . قرب الاسناد 9 / 10 ، بحار 121 / 37 و 60 / 241 .

32. امام صادق علیه السلام - پس از اشاره به قضیه غدیر و نصب امیر مؤمنان بر خلافت و کلمات نورانی پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم در آن روز - فرمود: آن گاه ابلیس فریادی کشید، شیاطین گرد او جمع شدند و گفتند: سرور ما! چرا داد و فریاد می کنی؟! گفت: وای بر شما! امروز مثل روز عیسی است! به خدا سوگند مردم را از ولایت علی گمراه خواهم کرد.

سپس امام صادق علیه السلام فرمود: آیه شریفه نازل شد که (وَلَقَدْ صَدَقَ عَلَيْهِمْ إِبْلِيسُ ظَنَّهُ فَاتَّبَعُوهُ إِلَّا فَرِيقًا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ) [سبأ (34): 20]. این آیه حاکی از آن است که جز گروهی (اندک) از مؤمنان همگی از شیطان پیروی نمودند.

حضرت فرمود: بار دیگر ابلیس فریادی کشید، شیاطین باز گشته و پرسیدند: سرور ما! این فریاد دوم برای چه بود؟! گفت: وای بر شما، خدا کلام مرا در قرآن بازگو کرد. سپس سر به سوی آسمان بلند نمود و خطاب به خداوند گفت: به عزّت و جلال سوگند آن گروه را نیز به بقیه (گمراهان) ملحق کنم. پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم فرمود: به نام خدای رحمان و رحیم، تو بر بندگان من سلطه ای نداری.

دیگر بار ابلیس فریادی کشید و باز شیاطین نزد او باز گشته و پرسیدند: ای سرور ما! این فریاد سوم دیگر چیست؟! گفت: (از شدت ناراحتی) از اصحاب علی. (سپس گفت:) پروردگارا! به عزّت و جلال سوگند گناهان را برایشان جلوه دهم تا آنان را نزد تو مبعوض گردانم.

امام صادق علیه السلام پس از نقل این مطلب سوگند یاد نمود که: تعداد شیاطین و ابلیس ها بر مؤمنین بیش از تعداد زنبورهای است که بر گوشت جمع

می شوند ولی مؤمن از کوه سخت تر و محکم تر است، با تیشه می شود از کوه تراشید و سنگ جدا کرد ولی از دین مؤمن با هیچ وسیله ای نمی شود کاست. (1)

33. امام باقر علیه السلام در ضمن روایتی فرمود: هنگامی که پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم دست امیر مؤمنان علیه السلام را در غدیر گرفت و فرمود: «من كنت مولاه فعلي مولاه»، شیاطین (از فرط ناراحتی) بر سر خود خاک می ریختند.

سپس حضرت نقل کرد که شیطان آنها را دلداری داده و گفت: اطرافیان پیامبر به من قوی داده اند و هرگز خلاف وعده نمی کنند! (2)

34. آن حضرت در روایتی دیگر فرمود: هنگامی که پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم دست مبارك امیر مؤمنان علیه السلام را در غدیر گرفت، ابلیس بین لشکریانش فریادی کشید که همه آنها از خشکی و دریا جمع شده، نزد او آمده، او را سرور خطاب کرده و از او پرسیدند: ما فریادی وحشتناک تر از این فریادت نشنیده بودیم! چه بلایی بر سرت آمده؟! گفت: این پیغمبر کاری کرد که اگر تمام شود دیگر کسی معصیت خدا نخواهد کرد.

شیاطین او را سرور خطاب کرده، به او گفتند: تو کسی هستی که با آدم آن رفتار را داشتی (و باعث اخراج او از بهشت شدی)!

ص: 25

1- . تفسیر عیاشی 2 / 301 ، بحار 37 / 165 - 164 و 60 / 256 ، نورالثقلین 3 / 185 .

2- . رجوع شود به تفسیر قمی 2 / 201 ، تأویل الآیات 2 / 474 ، بحار 37 / 120 ، 169 و 60 / 185 ، عوالم 15 / 125 - 126 .

پس از آن هنگامی که منافقین گفتند: پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم از روی هوا و هوس علی را به جانشینی انتخاب کرده و در گفت و گوی اولی و دومی یکی به دیگری گفت: نمی بینی که چشمانش مانند دیوانگان در چرخش است؟! ابلیس از خوشحالی فریادی کشید، دوستانش جمع شدند، به آنها گفت: می دانید که من با آدم چه کردم؟! آدم پیمان شکست ولی به خدا کافر نشد، ولی اینها پیمان شکستند و به پیامبر کافر شدند. (1)

غدیر در قیامت

35. امام صادق علیه السلام فرمود: هنگامی که قیامت بر پا شود چهار روز را - مانند عروسی که به سراپرده اش برده می شود - نزد خدا می برند: روز فطر، روز قربان،

روز جمعه، روز غدیر خم. غدیر خم بین آن سه روز مانند ماه است بین ستارگان.

خدای عزوجل فرشتگان مقرب را با بزرگشان جبرئیل علیه السلام، پیامبران مرسل

را با سیدشان (سید المرسلین) حضرت محمد صلی الله علیه و آله وسلم، جانشینان منتجب

(و برگزیده) را با سرورشان (سید الاوصیاء) امیر مؤمنان علیه السلام و بندگان صالح و شایسته را با آقایان آنان سلمان و ابوذر و مقداد و عمّار موکل نماید تا روز غدیر را وارد بهشت نمایند. (2)

ص: 26

1- . کافی 8/344 - 345، تأویل الآیات 2/474 - 476، بحار 28/256 - 257، نورالثقلین 4/333 - 334.

2- . اقبال 2/264 - 265 چاپ سنگی: 466 و رجوع شود به العدد القویة 168 - 169، بحار 95 / 323، وسائل 10/445 - 446.

قریب همین روایت با قدری اختلاف و نقص در ضمن روایتی طولانی از امام رضا علیه السلام نقل شده رجوع شود به مصادر روایت 15.

یکی از نکاتی که در دعاهای روز عید غدیر مکرر به چشم می خورد و توجه انسان را جلب می نماید، عباراتی است حاکی از لطف، جود، کرم، احسان، منت و تفضل خداوند تعالی بر شیعیان و دوستان اهل بیت علیهم السلام که با معرفت و پذیرفتن ولایت غدیر آنان را سرافراز و مفتخر نموده و به آنان شرافت بخشیده است و لذا باید بر آن نعمت بزرگ خدای را شکرگزار باشند .

توجه شمارا به چند فراز از ادعیه روز غدیر جلب می نمایم :

36 . الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي عَرَّفَنَا فَضْلَ هَذَا الْيَوْمِ ، وَبَصَّرَنَا حُرْمَتَهُ ، وَكَرَّمَنَا بِهِ ، وَشَرَّفَنَا بِمَعْرِفَتِهِ ، وَهَدَانَا بِنُورِهِ . (1)

یعنی : سپاس خدای را که معرفت این روز را به ما عنایت فرمود و حرمت آن را به ما شناساند، و ما را به آن تکریم و احترام و به معرفت و شناخت آن سرافراز فرمود ، و به نور خویش هدایت فرمود .

37 . اللَّهُمَّ ... كَمَا كَانَ مِنْ شَأْنِكَ أَنْ تَفْضَلْتَ عَلَيَّ بِأَنْ جَعَلْتَنِي مِنْ أَهْلِ إِجَابَتِكَ وَأَهْلِ دِينِكَ وَأَهْلِ دَعْوَتِكَ ، وَوَقَّعْتَنِي لِذَلِكَ فِي مُبْتَدَأِ خَلْقِي تَفْضُلًا مِنْكَ وَكَرَمًا وَجُودًا ، ثُمَّ أَرَدْتِ الْفَضْلَ فَضَدًّا ، وَالْجُودَ جُودًا ، وَالْكَرَّمَ كَرَمًا رَأْفَةً مِنْكَ وَرَحْمَةً إِلَيَّ أَنْ جَدَّدْتَ ذَلِكَ الْعَهْدَ لِي تَجْدِيدًا بَعْدَ تَجْدِيدِكَ خَلْقِي ، وَكُنْتُ نَسِيًا مَنْسِيًّا نَاسِيًا سَاهِيًا غَافِلًا ، فَأَتَمَمْتَ نِعْمَتَكَ بِأَنْ ذَكَّرْتَنِي ذَلِكَ ، وَمَنَنْتَ بِهِ عَلَيَّ ، وَهَدَيْتَنِي لَهُ ...

ص: 27

اللَّهُمَّ سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا وَأَجَبْنَا دَاعِيكَ بِمَنِّكَ فَلَكَ الْحَمْدُ ... (1).

یعنی : خدایا به من احسان کردی که مرا از اهل اجابت و پذیرفتن دعوت خویش و اهل دین و دعوتت قرار دادی، از روی احسان و جود و کرم در ابتدای آفرینش مرا چنین توفیقی دادی، سپس از روی مهربانی و محبت بر آن احسان، نیکی افزودی، و در کنار جود باز بخشش دیگر نمودی، و به آن کرم، سخاوت و بزرگواری اضافه کردی تا آن پیمان را برایم تجدید نمودی ... پس نعمت را بر من تمام کردی که به من یادآوری نمودی و بر من منت گذاشتی که مرا به آن هدایت کردی

پروردگارا به لطف و احسان و منت تو داعی تو را لبیک گفتیم، پس تو راسپاس می گوئیم

38 . اللَّهُمَّ إِنَّ هَذَا الْيَوْمَ شَرَّفْتَنَا فِيهِ بِوَلَايَةِ وَلِيِّكَ عَلِيِّ صَلَوَاتِ اللَّهِ عَلَيْهِ . (2).

یعنی : خدایا این روزی است که ما را سرفراز کردی به ولایت ولیّ خودت علی صلوات الله علیه .

39 . اللَّهُمَّ إِنَّا إِلَيْكَ نُوجُهُ وَجُوهَنَا فِي يَوْمِ عِيدِنَا الَّذِي شَرَّفْتَنَا فِيهِ بِوَلَايَةِ مَوْلَانَا أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ . (3).

ص: 28

- 1- . رجوع شود به مصادر روایت شماره 53 .
- 2- . رجوع شود به مصادر روایت شماره 8 .
- 3- . رجوع شود به مصادر روایت شماره 8 .

یعنی : خدایا ما رو به سوی تو آوردیم در این روز عیدی که ما را سرافراز کردی به ولایت مولای ما امیر مؤمنان علی صلی الله علیه .

40 . الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ كَمَا فَضَّلَنَا فِي دِينِهِ عَلَي مَنْ جَحَدَ وَعَنَدَ ، وَفِي نَعِيمِ الدُّنْيَا عَلَي كَثِيرٍ مِمَّنْ عَمَدَ ، وَهَدَانَا بِمُحَمَّدٍ نَبِيِّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ ، وَشَرَّفَنَا بِوَصِيِّهِ وَخَلِيفَتِهِ فِي حَيَاتِهِ وَبَعْدَ مَمَاتِهِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ . (1)

یعنی : خدای عالمیان را سپاس که ... ما را سرافراز نمود و شرافت بخشید به واسطه وصی و جانشین همیشگی پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم - در حیاتش و پس از آن - امیر مؤمنان علیه السلام.

ص: 29

1- . رجوع شود به مصادر روایت شماره 8 .

اشاره

پیشوایان معصوم علیهم السلام اهتمام بر زنده نگه داشتن این عید عظیم داشته و در این راستا تأکید بر رعایت آداب، سنن، عبادات، رسوم و مراسم روز غدیر کرده اند و با بیان پاداش و ثواب فراوان بر هر يك از آن اعمال ارزش و اهمیت آن را به ما فهمانده اند.

مواردی از سیره عملی آن بزرگواران نیز جلوه ای از بزرگداشت و نکوداشت عید غدیر است، مانند: زیارت امیر مؤمنان علیه السلام در روز غدیر، روزه گرفتن، اطعام ظهر غدیر، افطاری دادن شام غدیر، هدیه دادن و یا هدیه فرستادن برای اهل ایمان، تغییر اوضاع منزل و اطرافیان.

آداب روز عید غدیر در کلام صاحب غدیر

41. حضرت ثامن الحجج از پدران بزرگوارش از امیر مؤمنان علیهم السلام نقل کرده که آن حضرت - در بیان آداب روز عید غدیر - فرمود: بر خانواده خویش توسعه دهید، به برادران دینی احسان نمایید، شکر خدا را بر آنچه به شما ارزانی داشته به جای آورید، گرد یکدیگر جمع شوید (از همدیگر دیدار کرده و عید بگیرید) تا خداوند امور پراکنده شما را سامان بخشد.

به یکدیگر نیکی کنید تا خداوند بین شما اُنس و الفت برقرار سازد، از نعمت الهی که به شما عنایت کرده یکدیگر را بهره مند سازید ، چنانکه خداوند شما را پاداشی چند برابر از اعیاد قبل و بعد - (که این پاداش عظیم) جز در چنین روزی (به شما نرسد) - عطا می نماید .

نیکی کردن در این روز باعث زیاد شدن ثروت و طولانی شدن عمر است. مهربانی کردن به همدیگر رحمت و رأفت خدا را به انسان جلب می کند. تا آنجا که می توانید از فضل الهی بر برادران دینی و خانواده خویش جود و بخشش داشته باشید.

هنگام ملاقات و برخورد با یکدیگر اظهار سرور و خوشحالی نمایید، و خدا را شکر کنید بر نعمتی که به شما ارزانی داشته (از ولایت اهل بیت علیهم السلام) .

به کسانی که چشم امید به شما دوخته اند خیر بیشتری مبدول دارید، در خوراك با ضعيفان - به قدر امکان و توان - مساوات داشته باشید .

(بدانید که) يك درهم خرج کردن روز عید غدیر برابر با دویست هزار درهم در اوقات دیگر است و خداوند بیشتر از آن را هم عنایت می کند.

خدا مردم را به روزه این روز دعوت کرده و پاداش عظیمی برای آن قرار داده به نحوی که اگر برای بنده ای ممکن بود از اول دنیا تا انقراض آن روزها روزه بگیرد و شب ها نماز بگذارد پاداش آن به روزه با اخلاص عید غدیر نمی رسد!

هر کس نیاز برادر دینی اش را - قبل از اظهار و درخواست او - برآورده سازد و با میل و رغبت به او احسان و نیکی نماید، پاداش روزه روز غدیر و شب زنده داری شب آن را خواهد داشت.

هر کس شب آن (شام عید غدیر) مؤمنی را افطاری دهد مانند آن است که ده «فنام» را افطاری داده است. کسی پرسید: یا امیرالمؤمنین! «فنام» یعنی چه؟ حضرت فرمود: فنام یعنی صد هزار پیغمبر و صدیق و شهید (یعنی برای افطاری يك نفر پاداش افطار يك میلیون پیغمبر و صدیق و شهید دارد) پس اگر کسی گروهی از زنان و مردان با ایمان را افطاری دهد چه پاداشی دارد؟! من ضامنم که خدای تعالی او را از کفر و فقر امان دهد.

اگر کسی در آن روز و شب یا پس از آن تا عید غدیر سال آینده بمیرد - بدون آنکه مرتکب گناه کبیره ای شده باشد - پاداش او بر خداست. من ضامنم که هر کس قرض بگیرد و به برادران دینی کمک نماید، اگر زنده بماند خدا قرضش را ادا کند و اگر بمیرد از دوشش بردارد (یعنی خدا کاری کند که بدهی او پرداخت شود).

هنگامی که به یکدیگر می رسید سلام و مصافحه نمایید، و یکدیگر را در این روز از نعمت ها بهره مند سازید. [\(1\)](#)

ص: 33

1- . تعبیر روایت (وتهانوؤ النعمة [بالنعمه] في هذا اليوم) است گرچه به قرینه سلام و مصافحه احتمال دارد که مراد آن باشد: (نعمت این روز - یعنی ولایت - را به یکدیگر تبریک گوید) ولی در کتب لغت برای ماده «هنأ» در باب تفاعل چنین معنایی پیدا نکردیم.

آنچه گفتم حاضرین به غایبین برسانند (و باز تأکید می‌کنم که) ثروتمندان از نیازمندان و توانگران از ناتوانان دستگیری نمایند. دستور پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم به من این چنین بود.

سپس حضرت نماز جمعه را به جای آورده و با فرزندان و شیعیان برای صرف نهار به منزل امام مجتبی علیه السلام رفتند. پس از صرف غذا هر کدام از آنان با هدیه ای (از حضرت) نزد خانواده خود باز گشتند. (1)

تعظیم عید غدیر برای مخالفت با مخالفین

42. امام صادق علیه السلام فرمود: مؤمن باید صبح روز عید غدیر اول روز غسل کرده، سپس نظیف ترین و فاخرترین لباس را پوشیده، در حدّ توان (بهترین) عطر و بوی خوش را استعمال نماید و این دعا را بخواند:

اللَّهُمَّ إِنَّ هَذَا الْيَوْمَ شَرَّفْتَنَا فِيهِ بِوَلَايَةِ وَلِيِّكَ عَلِيِّ صَلَوَاتِ اللَّهِ عَلَيْهِ، وَجَعَلْتَهُ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ، وَأَمَرْتَنَا بِمُؤَالَاتِهِ وَطَاعَتِهِ، وَأَنْ نَتَمَسَّكَ بِمَا يُقَرِّبُنَا إِلَيْكَ وَيُزِلُّنَا لَدَيْكَ أَمْرَهُ وَنَهْيَهُ.

اللَّهُمَّ قَدْ قَبَلْنَا أَمْرَكَ وَنَهْيَكَ، وَسَدِّعْنَا وَأَطَعْنَا لِنَبِيِّكَ، وَسَدِّدْنَا، وَرَضِينَا، فَحَنُّنُ مَوْلِيَّ عَلِيٍّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَأَوْلِيَاؤُهُ، كَمَا أَمَرْتَ نُؤَالِيَهُ وَنُعَادِي مَنْ يُعَادِيهِ، وَتَبْرَأُ مِمَّنْ تَبْرَأُ مِنْهُ، وَتُبْغِضُ مَنْ أُبْغِضَ، وَنُحِبُّ مَنْ أَحَبَّهُ، وَعَلِيٌّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ مَوْلَانَا كَمَا قُلْتَ، وَإِمَامُنَا بَعْدَ نَبِيِّنَا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ كَمَا أَمَرْتَ.

ص: 34

1- رجوع شود به مصادر روایت شماره 19.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ ، وَتَبِّئْنَا عَلَى مَوْلَاتِكَ وَمَوْلَاةِ رَسُولِكَ وَآلِ رَسُولِكَ وَمَوْلَاةِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ صَلَوَاتِ اللَّهِ عَلَيْهِمْ .

اللَّهُمَّ آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً ، وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً ، وَأَحْسِنْ مُنْقَلَبَنَا يَا سَيِّدَنَا وَمَوْلَانَا .

پس از آن مشغول خوردن و آشامیدن گردد و برادران دینی را نیز اطعام نماید، اظهار سرور و شادی کند، و به برادران مؤمن نیکی و احسان بسیار کرده و نیازهای آنان را برآورد به قصد تعظیم و احترام روز عید غدیر و برای مخالفت

با کسانی که در روز عید غدیر اظهار غم و اندوه می کنند، خدا غم و اندوه آنان را مضاعف فرماید. (1)

هشتاد ماه عبادت در يك روز

43 . امام صادق علیه السلام فرمود: اعمال نیک (عبادت و احسان به برادران مؤمن) در روز عید غدیر برابر با عمل هشتاد ماه است! سزاوار است که بسیار خدا را یاد نموده، ذکر خدا بگویی و صلوات بفرستی و بر خانواده ات توسعه دهی. (2)

44 . سید ابن طاووس فرموده : شیخ صدوق، شیخ مفید، شیخ طوسی قدس سرهم هر سه با سند از امام صادق علیه السلام نقل کرده اند که حضرت فرمود: عمل (کار نیک و

عبادت) روز عید غدیر - هجدهم ذی الحجه - برابر با عبادت هشتاد ماه است. (3)

ص: 36

1- . رجوع شود به مصادر روایت شماره 20 .

2- . ثواب الاعمال 74 - 75 ، بحار 94 / 112 ، وسائل 10 / 442 - 443 .

3- . اقبال 2 / 264 چاپ سنگی : 465 .

روز عبادت و نیکوکاری

45. امام صادق علیه السلام فرمود: سزاوار است که در هجدهم ذی الحجة تقرب به خدا داشته باشید به نیکی نمودن به دیگران، روزه گرفتن، نمازگزاردن، صله رحم، احسان به برادران مؤمن و پیوند با آنان.

پیامبران گذشته هنگام تعیین جانشین خویش همین روش را داشتند و به دیگران نیز دستور می دادند که آن روز چنین برنامه ای داشته باشند. (1)

شادی بر نعمت ولایت

46. فرات از امام صادق علیه السلام پرسید: روز عید غدیر چه باید کرد؟ حضرت فرمود: عید غدیر روز عبادت، نماز، سپاسگزاری و شکرگزاری خدا، و روز سرور و شادی بر نعمت ولایت است که خدا بر شما ممت گذاشته و به شما عنایت فرموده. من دوست دارم که آن روز را روزه بگیرید. (2)

سپاسگزاری بر معرفت غدیر

47. امام صادق علیه السلام فرمود: شیعیان ما بایستی به یاد خدا (و شکرگزار او) باشند که بر آنان ممت نهاد و معرفت روز غدیر را به آنها اختصاص داد که بقیه مردم از آن بی بهره اند.

ص: 37

1- . رجوع شود به مصادر روایت شماره 7 .

2- . رجوع شود به مصادر روایت شماره 8 .

راوی پرسید: ای زاده پیامبر! در آن روز چه کاری باید انجام داد؟

حضرت فرمود: روزه می گیری که روزه اش برابر با شصت ماه است، در آن روز به خویش و خانواده و نوکران (وزیردستان) به اندازه ای که می توانی نیکی و احسان داشته باش. (1)

شکر نعمت ولایت

48. از پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم روایت است که از سنن و آداب روز عید غدیر آن است که مؤمن صدبار بگوید:

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي جَعَلَ كَمَالَ دِينِهِ ، وَتَمَامَ نِعْمَتِهِ بِوَلَايَةِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ . (2)

یعنی: سپاس خدای را که کامل شدن دین و تمامی نعمتش را به ولایت امیر مؤمنان علی بن ابی طالب علیهما السلام قرار داد.

49. ابوسعید خدری گوید: رسول خدا روز غدیر خم فرمود:

الحمد لله على إكمال الدين ، وإتمام النعمة ، ورضى الرب برسالتى ، وبالولاية لعلي من بعدي . (3)

ص: 38

1- . رجوع شود به مصادر روایت شماره 14 .

2- . بحار 321 / 95 .

3- . مناقب الإمام أميرالمؤمنين عليه السلام كوفى 1 / 409 رجوع شود به بحار 37 / 134 .

یعنی: سپاس خدای را بر کامل نمودن دین، و تمام کردن نعمت، و خشنودی پروردگار به رسالت من و به ولایت علی پس از من.

در برخی مصادر به جای «الحمد لله» ذکر «الله أكبر» آمده به این عبارت:

الله أكبر على إكمال الدين، وإتمام النعمة، ورضى الرب، والولاية لعلي بن أبي طالب عليه السلام. (1)

سفارش به عید گرفتن غدیر

50. عبدالرحمن بن سالم گوید: پدرم از امام صادق علیه السلام پرسید: در روز عید غدیر چه باید کرد؟ حضرت فرمود: به یاد خدا باشید به روزه گرفتن و عبادت و به یاد نمودن از محمد و آل محمد صلی الله علیه و آله وسلم. پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم به امیر مؤمنان علیه السلام سفارش نمود این روز را عید قرار دهد، چنانکه پیامبران علیهم السلام به جانشینان خود سفارش می کردند که این روز را عید بگیرند. (2)

خواری شیطان

51. امام صادق علیه السلام فرمود: غدیر روز روزه، نماز، اطعام و نیکی به برادران مؤمن است و در آن سبب خشنودی خدا و خشم و خواری و به خاک مالیدن شیطان است. (3)

ص: 39

- 1- . به عنوان نمونه رجوع شود به بحار 37 / 178 .
- 2- . رجوع شود به مصادر روایت شماره 9 .
- 3- . رجوع شود به مصادر روایت شماره 35 .

بیزاری از ستمگران

52. حسن بن راشد از امام صادق علیه السلام پرسید: فدایت شوم! روز عید غدیر چه باید کرد؟ فرمود: روزه بگیر، زیاد صلوات بفرست، و از ستمگران و منکران حق اهل بیت بیزاری بجو.

پیامبران علیهم السلام به جانشینان خویش علیهم السلام دستور می دادند که روز نصب جانشین آنها را عید بگیرند.

پرسید: پاداش روزه عید غدیر چیست؟ فرمود: پاداش شصت ماه روزه. (1)

غسل کردن

روایات متعدد در استحباب غسل کردن روز عید غدیر وارد شده است. (2) شیخ طوسی - در شرح کلام شیخ مفید قدس سرهما (و غسل یوم الغدیر سنّه) - فرموده: استحباب غسل روز عید غدیر نزد (علمای) فرقه حقه (شیعه اثناعشری) اجماعی و مورد اتفاق همه آنهاست. (3)

ص: 40

1- رجوع شود به مصادر روایت شماره 5.

2- مانند روایات 42 و 53 بنابر نقل ابن مشهدی، و پاورقی روایت 56.

3- تهذیب 1/ 114.

حضور در غدیر با نماز عید غدیر

53. ابوهارون عبدی گوید: روز هجدهم ذی الحجه محضر مبارك امام صادق علیه السلام شرفیاب شدم، حضرت فرمود: هر کس در این روز دو رکعت نماز - به کیفیتی که خواهد آمد - بگذارد، مانند کسی است که در روز غدیر حضور داشته و با پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم بر ولایت پیمان بسته باشد، و در درجه کسانی باشد که صادقانه در موالات مولا در آن روز خدا و پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم را تصدیق کردند، مانند کسی که حضور پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم، امیر مؤمنان، امام حسن و امام حسین علیهم السلام را درک کرده، و مانند نجبا و نقبایی که زیر پرچم قائم آل محمد علیه السلام و در خیمه آن حضرت باشند.

در تمام روز غدیر می تواند این نماز را بخواند گرچه بهتر است نزدیک ظهر باشد که (مصادف با) ساعت نصب امیر مؤمنان علیه السلام است.

دو رکعت نماز بخواند سپس به سجده رود و صد بار شکر خدای عزوجل به جا آورد، یعنی بگوید: «شُكْرًا لِلَّهِ».

سپس سر از سجده بردارد و این دعا را بخواند:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِأَنَّ لَكَ الْحَمْدَ وَحَدِّكَ لَا شَرِيكَ لَكَ، وَأَنَّكَ وَاحِدٌ أَحَدٌ صَمَدٌ، لَمْ تَلِدْ، وَلَمْ تُوَلَدْ، وَلَمْ يَكُنْ لَكَ كُفُوًا أَحَدٌ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُكَ وَرَسُولُكَ صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِ وَآلِهِ، يَا

مَنْ هُوَ كَلَّ يَوْمٍ فِي شَأْنٍ، كَمَا كَانَ مِنْ شَأْنِكَ أَنْ تَفَضَّلْتَ عَلَيَّ بِأَنْ جَعَلْتَنِي مِنْ أَهْلِ إِبَابَتِكَ وَأَهْلِ دِينِكَ وَأَهْلِ دَعْوَتِكَ، وَوَقَّعْتَنِي لِذَلِكَ فِي مُبْتَدَأِ خَلْقِي تَفَضُّلاً مِنْكَ وَكَرَمًا وَجُودًا، ثُمَّ أَرَدْتِ الْفَضْلَ فَصَدَلًا، وَالْجُودَ جُودًا، وَالْكَرَمَ كَرَمًا رَأْفَةً مِنْكَ وَرَحْمَةً إِلَيَّ أَنْ جَدَّدْتَ ذَلِكَ الْعَهْدَ لِي تَجْدِيدًا بَعْدَ

تَجْدِيدِكَ خَلْقِي ، وَكُنْتُ نَسِيًا مَنَسِيًا يَا نَاسِيَا سَاهِيَا غَافِلًا ، فَاتَّمَمْتَ نِعْمَتَكَ بِأَنْ ذَكَرْتَنِي ذَلِكَ ، وَمَنَنْتَ بِهِ عَلَيَّ ، وَهَدَيْتَنِي لَهُ فَلْيَكُنْ مِنْ شَأْنِكَ -
يَا إِلَهِي وَسَيِّدِي وَمَوْلَايَ - أَنْ تُتِمَّ لِي ذَلِكَ ، وَلَا تَسْلُبْنِيهِ حَتَّى تَتَوَقَّأَنِي عَلَى ذَلِكَ وَأَنْتَ عَنِّي رَاضٍ فَإِنَّكَ أَحَقُّ الْمُنْعَمِينَ أَنْ تُتِمَّ نِعْمَتَكَ عَلَيَّ .

اللَّهُمَّ سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا وَأَجَبْنَا دَاعِيكَ بِمَنِّكَ فَلَكَ الْحَمْدُ غُفْرَانِكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ ، آمَنَّا بِاللَّهِ وَحَدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ ، وَبِرَسُولِهِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ
عَلَيْهِ وَآلِهِ ، وَصَدَّقْنَا وَأَجَبْنَا دَاعِي اللَّهِ ، وَاتَّبَعْنَا الرَّسُولَ فِي مَوْلَاةٍ مَوْلَانَا وَمَوْلَى الْمُؤْمِنِينَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ ، عَبْدِ اللَّهِ ، وَأَخِي
رَسُولِهِ ، وَالصِّدِّيقِ الْأَكْبَرِ ، وَالْحُجَّةِ عَلَى بَرِيَّتِهِ ، الْمُؤَيَّدِ بِهِ نَبِيُّهُ وَدِينُهُ الْحَقُّ الْمُبِينُ عَلَمَا لِدِينِ اللَّهِ ، وَخَازِنَا لِعِلْمِهِ ، وَعَيْبَةَ غَيْبِ اللَّهِ ، وَمَوْضِعِ
سِرِّ اللَّهِ ، وَأَمِينِ اللَّهِ عَلَى خَلْقِهِ ، وَشَاهِدِهِ فِي بَرِيَّتِهِ .

اللَّهُمَّ إِنَّا سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُنَادِي لِلْإِيمَانِ أَنْ آمِنُوا بِرَبِّكُمْ فَآمَنَّا ، رَبَّنَا فَاعْفُرْ لَنَا ذُنُوبَنَا ، وَكَفِّرْ عَنَّا سَيِّئَاتِنَا ، وَتَوَقَّنَا مَعَ الْأَبْرَارِ ، رَبَّنَا وَآتِنَا مَا وَعَدْتَنَا
عَلَى رُسُلِكَ ، وَلَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ ، فَإِنَّا يَا رَبَّنَا - بِمَنِّكَ وَلُطْفِكَ - أَجَبْنَا دَاعِيكَ ، وَاتَّبَعْنَا الرَّسُولَ وَصَدَّقْنَاهُ ، وَصَدَّقْنَا
مَوْلَى الْمُؤْمِنِينَ ، وَكَفَّرْنَا بِالْجِبْتِ وَالطَّاغُوتِ فَوَلَدْنَا مَا تَوَلَّيْنَا ، وَاحْسَبْنَا مَعَ أُمَّتِنَا فَإِنَّا بِهِمْ مُؤْمِنُونَ مُوقِنُونَ ، وَلَهُمْ مُسَلِّمُونَ ، آمَنَّا بِسِرِّهِمْ
وَعَلَانِيَتِهِمْ وَشَاهِدِهِمْ وَعَاقِبَتِهِمْ وَحَيِّهِمْ وَمَيِّتِهِمْ ، وَرَضِينَا بِهِمْ أَيْمَةً وَقَادَةَ وَسَادَةَ ، وَحَسَدْنَا بِهِمْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ اللَّهِ دُونَ خَلْقِهِ ، لَا تَبْتَغِي بِهِمْ بَدَلًا ،
وَلَا نَتَّخِذْ مِنْ دُونِهِمْ وَلِيَّةً ، وَبَرَّئْتُ إِلَى اللَّهِ مِنْ كُلِّ مَنْ نَصَبَ لَهُمْ حَرْبًا مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ مِنَ الْأَوْلِيَيْنِ وَالْآخِرِينَ ، وَكَفَّرْنَا بِالْجِبْتِ
وَالطَّاغُوتِ وَالْأَوْثَانِ الْأَرْبَعَةِ

وَأَشْيَاعِهِمْ وَأَتْبَاعِهِمْ وَكُلِّ مَنْ وَالَاهُمْ مِنَ الْجِنَّ وَالْأَنْسِ مِنْ أَوَّلِ الدَّهْرِ إِلَى آخِرِهِ.

اللَّهُمَّ إِنَّا نَشْهَدُكَ أَنَّا نَدِينُ بِمَا دَانَ بِهِ مُحَمَّدٌ وَأَلُّ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمْ ، وَقَوْلُنَا مَا قَالُوا ، وَدِينُنَا مَا دَانُوا بِهِ ، مَا قَالُوا بِهِ قُلْنَا ، وَمَا دَانُوا بِهِ دَنَا ، وَمَا أَنْكَرُوا أَنْكَرْنَا ، وَمَنْ وَالُوا وَالَيْنَا ، وَمَنْ عَادُوا عَادَيْنَا ، وَمَنْ لَعَنُوا لَعَنَّا ، وَمَنْ تَبَرَّأُوا مِنْهُ تَبَرَّأْنَا مِنْهُ ، وَمَنْ تَرَحَّمُوا عَلَيْهِ تَرَحَّمْنَا عَلَيْهِ ، آمَنَّا ، وَسَلَّمْنَا ، وَرَضِينَا ، وَاتَّبَعْنَا مَوَالِينَا صَلَوَاتِ اللَّهِ عَلَيْهِمْ .

اللَّهُمَّ فَتَمِّمْ لَنَا ذَلِكَ وَلَا تَسْلُبْنَا ، وَاجْعَلْهُ مُسْتَقَرًّا ثَابِتًا عِنْدَنَا ، وَلَا تَجْعَلْهُ مُسْتَعَارًا ، وَأَحِينَا مَا أَحْيَيْتَنَا عَلَيْهِ ، وَأَمْتِنَا إِذَا أَمْتِنَا عَلَيْهِ .

أَلُّ مُحَمَّدٍ أَمْتِنَّا فِيهِمْ نَأْتُمْ ، وَإِيَّاهُمْ نُوَالِي ، وَعَدُوَّهُمْ عَدُوُّ اللَّهِ نُعَادِي ، فَاجْعَلْنَا مَعَهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ فَإِنَّا بِذَلِكَ رَاضُونَ ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ .

پس از آن باز به سجده رفته و صد مرتبه حمد خدا و صد مرتبه شکر خدا را به جای آورد، (یعنی هر کدام از «الْحَمْدُ لِلَّهِ» و «شُكْرًا لِلَّهِ» را صد مرتبه بگوید). (1)

عالم جلیل مرحوم ابن مشهدی قدس سره همین دعا را با کمی اختلاف نقل کرده (2) ولی در کیفیت نماز آنچه را که در روایت شماره : 56 خواهد آمد ، اینجا نقل کرده و فرموده است :

ص: 43

1- . رجوع شود به مصادر روایت شماره 17 .

2- . فرموده : اللَّهُمَّ إِنِّي أَشْهَدُ بِأَنَّ لَكَ الْحَمْدَ وَحَدَّكَ لَا شَرِيكَ لَكَ ... إِلَى آخِر ، وَبِهِ جَاءَ أَسْأَلُكَ لَفْظًا : (أَشْهَدُ) آورده است .

يك ساعت قبل از ظهر غسل می كنى ، ونیم ساعت به ظهر دو ركعت نماز برای سپاسگزاری خدای تعالی به جای می آوری ، در هر ركعت بعد از حمد هر يك از توحید، قدر، آیه الكرسی را ده مرتبه می خوانی.

ایشان سجده بعد از نماز و دعای بعد از آن و سجده دیگر بعد از دعا را - چنانکه گذشت - نقل و پس از آن فرموده : صد بار بگو :

الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَىٰ إِكْمَالِ الدِّينِ ، وَإِتْمَامِ النِّعْمَةِ ، وَرِضَى الرَّبِّ الْكَرِيمِ ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ . (1)

نماز در مسجد غدیر

54 . امام صادق علیه السلام فرمود: نماز گزاردن در مسجد غدیر مستحب است ؛ زیرا پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم آنجا امیر مؤمنان علیه السلام را (برای نصب بر خلافت سر دست) بلند کرد . آنجا مکانی است که خدا حق را ظاهر ساخت. (2)

55 . راوی از امام کاظم علیه السلام پرسید: من مسافرم و در اثناء روز به مسجد غدیر

ختم می رسم، نماز در آنجا چه حکمی دارد؟ حضرت فرمود: آنجا نماز بگزار ؛ آن مکان با فضیلتی است ؛ پدرم (امام صادق علیه السلام) چنین دستور می داد. (3)

ص: 44

1- . مزار ابن مشهدی 320 - 322 .

2- . کافی 4 / 567 ، فقیه 2 / 559 ، تهذیب 6 / 19 ، بحار 37 / 173 - 172 ، وسائل 5 / 287 .

3- . کافی 4 / 566 ، فقیه 2 / 559 ، تهذیب 6 / 18 ، وسائل 5 / 287 و 14 - 374 .

56. امام صادق علیه السلام فرمود: هر کس روز عید غدیر نیم ساعت قبل از ظهر به قصد شکرگزاری خدا دو رکعت نماز بگذارد (1) که در هر رکعت بعد از حمد (2) هر یک از توحید و قدر و آیه الکرسی را ده مرتبه بخواند، نزد خدا برابر با صد هزار حج و صد هزار عمره است و هر حاجتی از حوائج دنیا و آخرت را درخواست کند - هر چه باشد - خدا به آسانی و با عافیت به او عنایت نماید. حضرت در پایان روایت سه مرتبه بر این مطلب سوگند یاد کردند.

بنابر نقلی اگر این نماز و دعا از او فوت شد قضای آن را به جای آورد.

پس از نماز دعای ذیل را بخواند (و سپس حاجت خویش را ذکر نماید):

رَبَّنَا إِنَّا سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُنَادِي لِلْإِيمَانِ أَنْ آمِنُوا بِرَبِّكُمْ فَآمَنَّا ، رَبَّنَا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا سَيِّئَاتِنَا وَتَوَقَّنَا مَعَ الْأَبْرَارِ .

رَبَّنَا وَإِنَّا مَا وَعَدْتَنَا عَلَى رُسُلِكَ ، وَلَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَشْهَدُكَ وَكَفَى بِكَ شَهِيدًا ، وَأَشْهَدُ مَلَائِكَتَكَ وَحَمَلَةَ عَرْشِكَ وَسُكَّانَ سَمَاوَاتِكَ وَأَرْضِكَ بِأَنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ ، الْمَعْبُودُ الَّذِي لَيْسَ مِنْ لَدُنْ

ص: 45

1- . همین روایت به نقل برادر علامه حلی قدس سرهما چنین است که: نیم ساعت قبل از ظهر غسل کند و این دو رکعت نماز را همراه با نماز ظهر [مثل نوافل ظهر] به جای آورد. (العُدَد الْقَوِيَّة 166، بحار 95/321، مستدرک 2/520). شیخ طوسی قدس سره نیز در اول این روایت غسل کردن نیم ساعت قبل از زوال را نقل فرموده است. (تهذیب 3/143، وسائل 3/338).

2- . بنابر روایت عده ای از علما حمد را یک مرتبه قرائت نماید چنانکه در تهذیب، العُدَد الْقَوِيَّة و وسائل نقل شده، و بنابر روایت دیگر حمد را ده مرتبه بخواند، چنانکه در اقبال نقل شده است.

عَرَّضْنَاكَ إِلَى قَرَارِ أَرْضِكَ مَعْبُودٌ يُعْبَدُ سِوَاكَ إِلَّا بَاطِلٌ مُضَى مَحَلٌّ غَيْرٌ وَجْهَكَ الْكَرِيمَ ، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ الْمَعْبُودُ ، فَلَا مَعْبُودَ سِوَاكَ ، تَعَالَيْتَ عَمَّا يَقُولُ الظَّالِمُونَ عُلُوًّا كَبِيرًا .

وَأَشْهَدُ أَنْ مُحَمَّدًا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ عَبْدُكَ وَرَسُولُكَ ، وَأَشْهَدُ أَنْ عَلِيًّا صَلَوَاتِ اللَّهِ عَلَيْهِ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ وَوَلِيُّهُمْ وَمَوْلَاهُمْ .

رَبَّنَا إِنَّا سَمِعْنَا بِالنِّدَاءِ ، وَصَدَقْنَا الْمُنَادِيَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ إِذَا [إِذْ] نَادَى بِنِدَائِكَ عَنكَ بِالَّذِي أَمَرْتَهُ بِهِ أَنْ يُبَلِّغَ مَا أَنْزَلْتَ إِلَيْهِ مِنْ وَلايَةِ وَلِيِّ أَمْرِكَ ، فَحَدَّرْتَهُ ، وَأَنْذَرْتَهُ إِنْ لَمْ يُبَلِّغْ أَنْ تَسْحَطَ عَلَيْهِ ، وَأَنْتَ إِنْ بَلَغَ رِسَالَتَكَ عَصَمْتَهُ مِنَ النَّاسِ ، فَنادَى مُبَلِّغًا وَحَيْكَ وَرِسَالَتِكَ : «أَلَا مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ فَعَلِيٌّ مَوْلَاهُ ، وَمَنْ كُنْتُ وَلِيًّا فَعَلِيٌّ وَلِيُّهُ ، وَمَنْ كُنْتُ نَبِيًّا فَعَلِيٌّ أَمِيرُهُ» .

رَبَّنَا فَقَدْ أَحْبَبْنَا دَاعِيَتَكَ النَّذِيرَ الْمُذِيرَ مُحَمَّدًا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ عَبْدُكَ وَرَسُولُكَ إِلَى عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ الَّذِي أَنْعَمْتَ عَلَيْهِ وَجَعَلْتَهُ مَثَلًا لِبَنِي إِسْرَائِيلَ إِنَّهُ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ وَمَوْلَاهُمْ وَوَلِيُّهُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ ، يَوْمَ الدِّينِ ، فَإِنَّكَ قُلْتَ : (إِنْ هُوَ إِلَّا عَبْدٌ أَنْعَمْنَا عَلَيْهِ وَجَعَلْنَاهُ مَثَلًا لِبَنِي إِسْرَائِيلَ) [الزخرف (43) : 59] .

رَبَّنَا آمَنَّا ، وَاتَّبَعْنَا مَوْلَانَا وَوَلِيَّنَا وَهَادِيَّنَا وَدَاعِيَّنَا ، وَدَاعِيِ الْأَنْامِ ، وَصِدْرَاطِكَ الْمُسْتَقِيمِ السَّوِيِّ ، وَحُجَّتِكَ وَسَبِيلِكَ الدَّاعِيِ إِلَيْكَ ، عَلَى بَصِيرَةٍ هُوَ وَمَنْ اتَّبَعَهُ ، وَسَدِّحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشِيرُكَونَ بِوَلَايَتِهِ ، وَبِمَا يُلْحَدُونَ بِاتِّخَاذِ الْوَلَايَةِ دُونَهُ ، فَأَشْهَدُ - يَا إِلَهِي - أَنَّهَ الْأَمَامَ الْهَادِيَّ الْمُرْشِدَ الرَّشِيدَ عَلِيًّا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِي ذَكَرْتَهُ فِي كِتَابِكَ فَقُلْتَ : (وَإِنَّهُ فِي أُمَّ الْكِتَابِ لَدَيْنَا لَعَلِيٌّ حَكِيمٌ) [الزخرف (43) : 4] لَا أُشْرِكُ مَعَهُ إِمَامًا ، وَلَا اتَّخِذُ مِنْ دُونِهِ وَلِيَّةً .

اللَّهُمَّ فَإِنَّا نَسْتَهْدِيكَ أَنَّهُ عَبْدُكَ الْهَادِي مِنْ بَعْدِ نَبِيِّكَ النَّذِيرِ الْمُنذِرِ، وَصِدْرَاطِكَ الْمُسْتَقِيمِ، وَأَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، وَقَائِدِ الْغُرِّ الْمُحَجَّلِينَ، وَحُجَّتِكَ الْبَالِغَةَ، وَلِسَانِكَ الْمُعَبَّرِ عِنْدَكَ فِي خَلْقِكَ، وَالْقَانِمِ بِالْقِسْطِ مِنْ بَعْدِ نَبِيِّكَ، وَدِيَانِ دِينِكَ، وَخَازِنِ عِلْمِكَ، وَمَوْضِعِ سِرِّكَ، وَعَيْبَةِ عِلْمِكَ، وَأَمِينِكَ الْمَأْمُونِ الْمَأْخُوذِ مِيثَاقَهُ مَعَ مِيثَاقِ رَسُولِكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ مِنْ جَمِيعِ خَلْقِكَ وَبَرِيَّتِكَ شَهَادَةً بِالْإِخْلَاصِ لَكَ بِالْوَحْدَانِيَّةِ بِأَنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُكَ وَرَسُولُكَ، وَعَلِيًّا أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ، وَأَنَّ الْإِسْلَامَ بُولَاقَتُهُ تَمَامُ تَوْحِيدِكَ، وَالْإِخْلَاصُ بُولَاقَتُكَ، وَكَمَالُ دِينِكَ، وَتَمَامُ نِعْمَتِكَ وَفَضْلُكَ عَلَيَّ جَمِيعِ خَلْقِكَ وَبَرِيَّتِكَ، فَإِنَّكَ قُلْتَ - وَقَوْلُكَ الْحَقُّ - : (الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيْتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا) [المائدة (5): 3].

اللَّهُمَّ فَالْحَمْدُ عَلَى مَا مَنَنْتَ بِهِ عَلَيْنَا مِنَ الْإِخْلَاصِ لَكَ بِوَحْدَانِيَّتِكَ ؛ إِذْ هَدَيْتَنَا لِمُؤَالَاتِكَ الْهَادِي مِنْ بَعْدِ نَبِيِّكَ الْمُنذِرِ، وَرَضِيْتَ لَنَا الْإِسْلَامَ دِينًا بِمُؤَالَاتِكَ، وَأَتَمَمْتَ عَلَيْنَا نِعْمَتَكَ الَّتِي جَدَّدْتَ لَنَا عَهْدَكَ وَمِيثَاقَكَ، وَذَكَّرْتَنَا ذَلِكَ، وَجَعَلْتَنَا مِنْ أَهْلِ الْإِخْلَاصِ وَالتَّصَدِيقِ بِعَهْدِكَ وَمِيثَاقِكَ، وَمِنْ أَهْلِ الْوَفَاءِ بِذَلِكَ، وَلَمْ تَجْعَلْنَا مِنَ النَّاكِثِينَ وَالْجَاهِلِينَ وَالْمُكَذِّبِينَ يَوْمَ الدِّينِ، وَلَمْ تَجْعَلْنَا مِنْ أَتْبَاعِ الْمُغَيَّرِينَ وَالْمُبَدِّلِينَ وَالْمُنْحَرِفِينَ وَالْمُبْتَكِينَ أَذَانَ الْأَنْعَامِ، وَالْمُغَيَّرِينَ خَلْقَ اللَّهِ، وَمَنْ الَّذِينَ اسْتَحْوَذَ عَلَيْهِمُ الشَّيْطَانُ فَأَنسَاهُمْ ذِكْرَ اللَّهِ، وَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبِيلِ وَعَنِ الصِّرَاطِ الْمُسْتَقِيمِ .

و در آن روز و شب بسیار می گوئی :

اللَّهُمَّ الْعَنِ الْجَاهِدِينَ وَالنَّاكِثِينَ وَالْمُعْغِرِينَ وَالْمُكْذِبِينَ [وَالْمُبْدِلِينَ الَّذِينَ يُكَذِّبُونَ] يَوْمَ الدِّينِ مِنَ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ .

[سپس بگو:] اللَّهُمَّ فَلكَ الْحَمْدُ عَلَى إِنْعَامِكَ عَلَيْنَا بِالَّذِي هَدَيْتَنَا إِلَى وِلَايَةِ وِلَاةِ أَمْرِكَ مِنْ بَعْدِ نَبِيِّكَ الْأَيْمَةِ الْهُدَاةِ الرَّاشِدِينَ الَّذِينَ جَعَلْتَهُمْ أَرْكَاناً لِتَوْحِيدِكَ ، وَأَعْلَامَ الْهُدَى ، وَمَنَارَ التَّقْوَى ، وَالْعُرْوَةَ الْوُثْقَى ، وَكَمَالَ دِينِكَ ، وَتَمَامَ نِعْمَتِكَ ، فَلكَ الْحَمْدُ ، آمَنَّا بِكَ ، وَصَدَّقْنَا بِنَبِيِّكَ ، وَاتَّبَعْنَا مِنْ بَعْدِهِ النَّذِيرَ الْمُنذِرَ ، وَوَالَيْنَا وَلِيَّهُمْ ، وَعَادَيْنَا عَدُوَّهُمْ ، وَبَرَّئْنَا مِنَ الْجَاهِدِينَ وَالنَّاكِثِينَ وَالْمُكْذِبِينَ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ .

اللَّهُمَّ فَكَمَا كَانَ مِنْ شَأْنِكَ - يَا صَادِقَ الْوَعْدِ ، يَا مَنْ لَا يُخْلِفُ الْمِيعَادَ ، يَا مَنْ هُوَ كُلُّ يَوْمٍ فِي شَأْنٍ - أَنْ أَنْعَمْتَ عَلَيْنَا بِمُؤَالَاةِ أَوْلِيَانِكَ ، الْمَسْئُولِ عَنْهَا عِبَادُكَ ، فَإِنَّكَ قُلْتَ - وَقَوْلُكَ الْحَقُّ - : (ثُمَّ لَتَسْتَلُنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيمِ) [التكاثر (102) : 8] ، وَقُلْتَ : (وَقَفُوهُمْ إِنَّهُمْ مَسْئُولُونَ) [الصفات (37) : 24] ، وَمَنْتَ عَلَيْنَا بِشَهَادَةِ الْأَخْلَاصِ لَكَ بِمُؤَالَاةِ أَوْلِيَانِكَ الْهُدَاةِ مِنْ بَعْدِ النَّذِيرِ الْمُنذِرِ وَالسَّرَاجِ الْمُنِيرِ ، وَأَكْمَلْتَ الدِّينَ بِمُؤَالَاتِهِمْ ، وَالْبِرَاءَةَ مِنْ عَدُوِّهِمْ ، وَأَتَمَمْتَ عَلَيْنَا النِّعْمَةَ الَّتِي جَدَّدْتَ لَنَا عَهْدَكَ ، وَذَكَرْتَنَا مِيثَاقَكَ الْمَأْخُوذَ مِنَّا فِي مُبْتَدَأِ خَلْقِكَ إِيَّانَا ، وَجَعَلْتَنَا مِنْ أَهْلِ الْأَعْجَابَةِ ، وَذَكَرْتَنَا الْعَهْدَ وَالْمِيثَاقَ ، وَلَمْ تُنْسِنَا ذِكْرَكَ ، فَإِنَّكَ قُلْتَ : (وَإِذْ أَخَذَ رَبُّكَ مِنْ بَنِي آدَمَ مِنْ ظُهُورِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَأَشْهَدَهُمْ عَلَى أَنْفُسِهِمْ أَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ قَالُوا بَلَى) [الأعراف (7) : 172] . اللَّهُمَّ بَلَى ، سَدِّ هِدْنًا بِمَنْتِكَ وَلُطْفِكَ بِأَنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ رَبُّنَا ، وَمُحَمَّدٌ عَبْدُكَ وَرَسُولُكَ نَبِيُّنَا ، وَعَلِيِّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ ، وَالْحُجَّةِ الْعُظْمَى ، وَآيَتِكَ الْكُبْرَى ، وَالنَّبَأِ الْعَظِيمِ الَّذِي هُمْ فِيهِ مُخْتَلِفُونَ .

اللَّهُمَّ فَكَمَا كَانَ مِنْ شَأْنِكَ أَنْ أَنْعَمْتَ عَلَيْنَا بِالْهِدَايَةِ إِلَى مَعْرِفَتِهِمْ فَلْيَكُنْ مِنْ شَأْنِكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَنْ تُبَارِكَ لَنَا فِي يَوْمِنَا هَذَا الَّذِي ذَكَرْتَنَا فِيهِ عَهْدَكَ وَمِيثَاقَكَ ، وَأَكْمَلْتَ دِينَنَا ، وَأَتَمَمْتَ عَلَيْنَا نِعْمَتَكَ ، وَجَعَلْتَنَا مِنْ أَهْلِ الْأَعْجَابَةِ وَالْأَخْلَاصِ بِوَحْدَانِيَّتِكَ ، وَمِنْ أَهْلِ الْأَيْمَانِ وَالتَّصَدِيقِ بِوَلَايَةِ أَوْلِيَانِكَ ، وَالْبِرَاءَةِ مِنْ أَعْدَائِكَ وَأَعْدَاءِ أَوْلِيَانِكَ الْجَاحِدِينَ الْمُكْذِبِينَ يَوْمَ الدِّينِ ، وَأَنْ لَا تَجْعَلَنَا مِنَ الْغَاوِينَ ، وَلَا تُلْحِقْنَا بِالْمُكْذِبِينَ يَوْمَ الدِّينِ ، وَاجْعَلْ لَنَا قَدَمَ صِدْقٍ مَعَ النَّبِيِّينَ ، وَتَجْعَلْ لَنَا مَعَ الْمُتَّقِينَ إِمَامًا إِلَى يَوْمِ الدِّينِ ، يَوْمَ يُدْعَى كُلُّ أَنْاسٍ بِأَمَانِهِمْ ، وَاحْشُرْنَا فِي زُمْرَةِ الْهُدَاةِ الْمَهْدِيِّينَ ، وَأَحْيِنَا مَا أَحْيَيْتَنَا عَلَى الْوَفَاءِ بِعَهْدِكَ وَمِيثَاقِكَ الْمَأْخُوذِ مِنَّا وَعَلَيْنَا لَكَ ، وَاجْعَلْ لَنَا مَعَ الرَّسُولِ سَبِيلًا ، وَتَبِّتْ لَنَا قَدَمَ صِدْقٍ فِي الْهَجْرَةِ .

اللَّهُمَّ وَاجْعَلْ مَحْيَانَنَا خَيْرَ الْمَحْيَا ، وَمَمَاتَنَا خَيْرَ الْمَمَاتِ ، وَمُنْقَلَبَنَا خَيْرَ الْمُنْقَلَبِ حَتَّى تَوْفَانَا وَأَنْتَ عَنَّا رَاضٍ ، قَدْ أَوْجَبْتَ لَنَا حُلُولَ جَنَّتِكَ بِرَحْمَتِكَ ، وَالْمَثْوَى فِي دَارِكَ ، وَالْأَنْابَةَ إِلَى دَارِ الْمُقَامَةِ مِنْ فَضْلِكَ ، لَا يَمَسُّنَا فِيهَا نَصَبٌ ، وَلَا يَمَسُّنَا فِيهَا لُغُوبٌ .

رَبَّنَا إِنَّكَ أَمَرْتَنَا بِطَاعَةِ وَوَلَاةِ أَمْرِكَ ، وَأَمَرْتَنَا أَنْ نَكُونَ مَعَ الصَّادِقِينَ ، فَقُلْتَ : (أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ) [النساء (4) : 59] ، وَقُلْتَ : (اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ) [التوبة (9) : 119] ، فَسَمِعْنَا ، وَأَطَعْنَا ، رَبَّنَا فَتَبِّتْ أَقْدَامَنَا ، وَتَوَفَّنَا مُسْلِمِينَ مُصَدِّقِينَ لِأَوْلِيَانِكَ ، وَلَا تُزِعْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا ، وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِالْحَقِّ الَّذِي جَعَلْتَهُ عِنْدَهُمْ ، وَبِالَّذِي فَضَّلْتَهُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ جَمِيعاً أَنْ تُبَارِكَ لَنَا فِي يَوْمِنَا هَذَا الَّذِي أَكْرَمْتَنَا فِيهِ ، وَأَنْ تُتِمَّ عَلَيْنَا نِعْمَتَكَ ، وَتَجْعَلَهُ عِنْدَنَا مُسْتَقْرراً ، وَلَا تَسُدَّ لِبَنَائِهِ أَبْداً ، وَلَا تَجْعَلَهُ مُسْتَوْدَعاً فَإِنَّكَ قُلْتَ : (فَمُسْتَقَرٌّ وَمُسْتَوْدَعٌ) [الأنعام (6) : 98] ، فَاجْعَلْهُ مُسْتَقْرراً وَلَا تَجْعَلْهُ مُسْتَوْدَعاً ، وَارْزُقْنَا نَصْرَ دِينِكَ مَعَ وَلِيِّ هَادٍ مُنْصُورٍ مِنْ أَهْلِ بَيْتِ نَبِيِّكَ ، وَاجْعَلْنَا مَعَهُ وَتَحْتَ رَايَتِهِ شُهَدَاءَ صِدِّيقِينَ فِي سَبِيلِكَ وَعَلَى نُصْرَةِ دِينِكَ . (1)

صيام انبیا علیهم السلام

57 . مفضل از امام صادق علیه السلام پرسید: سرورم آیا به روزه روز عید غدیر دستور می فرمایی؟ حضرت سه مرتبه فرمود: آری به خدا.

سپس فرمود: غدیر روزی است که خدا توبه حضرت آدم علیه السلام را پذیرفت و او به شکرانه اش آن روز را روزه گرفت.

غدیر روزی است که خدا حضرت ابراهیم علیه السلام را از آتش نجات داد و او به شکرانه اش آن روز را روزه گرفت .

غدیر روزی است که حضرت موسی، هارون علیهما السلام را به عنوان پرچم هدایت نصب کرد و او به شکرانه اش آن روز را روزه گرفت (2).

غدیر روزی است که حضرت عیسی جانشینی و وصیش شمعون الصفا را اعلام کرد و او به شکرانه اش آن روز را روزه گرفت .

ص: 50

- 1- . با توجه به اختلاف مصادر، دعا از تهذیب نقل شد ، رجوع شود به مصادر روایت شماره 11 .
- 2- . بنابر نقل شیخ مفید: غلبه حضرت موسی علیه السلام بر جادوگران و تعیین جانشینش یوشع ، و تعیین جانشینی آصف بن برخیا توسط حضرت سلیمان علیهما السلام روز غدیر بوده است. مسأله الشیعة 22.

غدیر روزی است که پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم علی علیه السلام را به عنوان پرچم برای امت برافراشت و فضیلت و جانشینی او را آشکار ساخت و (امیر مؤمنان علیه السلام) به شکرانه اش آن روز را روزه گرفت. (1)

روزه عید غدیر نزد مخالفان

58. شیعه و سنی از ابوهریره روایت کرده اند که او [به نقل از پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم] گفت: هر کس روز هجدهم ذی الحجه را روزه بگیرد خدا برای او پاداش شصت ماه روزه می نویسد.

آن روز، روز غدیر خم است که پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم دست علی بن ابی طالب علیهما السلام را گرفت و فرمود: «من كنت مولاه فعليّ مولاه» و عمر بن خطاب به آن حضرت گفت: آفرین، آفرین، مولای من و مولای هر مرد و زن با ایمان گشتی. (2)

پاداش روزه شصت ماه حرام!

59. ابوهارون عبدی گوید: به امام صادق علیه السلام عرض کردم: فدایت گردم! پاداش روزه روز عید غدیر چیست؟ حضرت فرمود: روز عید غدیر روز عید، شادی، سرور و روزه به قصد سپاسگزاری خداوند (بر نعمت ولایت)

ص: 51

1- . رجوع شود به مصادر روایت شماره 35 .

2- . امالی شیخ صدوق قدس سره 50 ، بشارة المصطفی صلی الله علیه و آله وسلم 158 ، 402 ، بحار 37/108 و 110 / 94 و 95/321 ، عوالم 15/42 . و مصادر اهل تسنن : شواهد التنزیل 1/200 - 203 ، تاریخ مدینه دمشق 42/233 - 234 ، تاریخ بغداد 8/284 - 285 ، ملحقات احقاق 4/290 - 291 و 20/197 و 21/61 به نقل از عامه .

است، روزه این روز برابر با روزه شصت ماه از ماه های حرام است.(1)

برتر از شصت سال بندگی

60 . مفضل از امام صادق علیه السلام پرسید: در روز غدیر چه باید کرد؟ حضرت فرمود: لازم است برای شکرگزاری و سپاس خداوند روزه بگیرید - گرچه سزاوار است که هر لحظه انسان شکرگزار خدا باشد - پیامبران علیهم السلام نیز به جانشینان علیهم السلام خویش دستور می دادند که روز نصب وصی و جانشین را روزه بگیرند و عید قرار دهند. روزه عید غدیر از شصت سال عبادت برتر است.(2)

کفاره شصت سال گناه

61 . امام صادق علیه السلام فرمود: روزه عید غدیر کفاره شصت سال (گناه) است.(3)

پاداش صد حج و صد عمره با روزه غدیر

62 . امام صادق علیه السلام فرمود: روزه گرفتن روز عید غدیر برابر با روزه عمر دنیا است. اگر کسی به اندازه عمر دنیا زندگی می کرد و همیشه روزه بود، پاداش روزه روز غدیر را داشت.

ص: 52

-
- 1- . رجوع شود به مصادر روایت شماره 17 .
 - 2- . خصال 264 ، بحار 94 / 111 ، وسائل 10/443 .
 - 3- . فقیه 2/90 ، ثواب الاعمال 75 ، بشارة المصطفی صلی الله علیه و آله وسلم 377 ، مصباح المتهدجد 736 ، اقبال 2/264 چاپ سنگی : 466 ، وسائل 10 / 442 - 443 ، بحار 94/112 .

روزه روز غدیر نزد خدای عزوجل برابر با صد حج و صد عمره است.(1)

پاداش روزه روزگار !

63. از امامان معصوم علیهم السلام روایت شده : هر کس روز عید غدیر خم را روزه بدارد و چیزی را جایگزین آن نکند، خدا برای او پاداش روزه (همه) روزگار را ثبت نماید.(2)

تذکر

1. روایات در پاداش روزه یا احسان و بخشش مالی یا دیگر اعمال روز عید غدیر مختلف است ، مثلاً پاداش روزه آن برابر با 60 ماه روزه، 60 ماه از ماه های حرام، افضل از 60 سال عبادت، برابر با صد حج و صد عمره، کفاره 60 سال گناه، برابر با روزه تمام روزگار (عمر دنیا)، برتر از روزه عمر دنیا.

گرچه این روایات در برخی از موارد منافاتی با یکدیگر ندارد ولی در مجموع می توان گفت: با توجه به مراتب و درجات ایمان، معرفت، تقوی و اخلاص پاداش اعمال نیز کم و زیاد می شود .

2. کسی که روزه واجب دیگری مثل روزه قضا دارد می تواند نیت روزه واجب و نیت روزه عید غدیر هر دو را داشته باشد.(3)

ص: 53

1- رجوع شود به مصادر روایت شماره 11 .

2- روضة الواعظین 350 ، وسائل 10 / 446 ، جامع احادیث الشیعة 9/422 ، و رجوع شود به المقنعة 371 .

3- رجوع شود به : العروه الوثقی ، کتاب الصوم ، فصل 1 ، مسئله 11 .

64. حضرت ثامن الائمه علیه السلام فرمود: غدیر روزی است که هرکس آن را عید قرار داده، بر خود، خانواده و برادران دینی توسعه دهد، خدا بر ثروتش افزوده و او را از آتش جهنم آزاد نماید.

عید غدیر روزی است که خدا از سعی و تلاش شیعه تشکر نماید، گناهانشان را بیامرزد و کار نیک آنها را بپذیرد.

عید غدیر روز زدودن و برطرف ساختن اندوه، روز محو گناه، روز بخشش و عطا، روز انتشار دانش، روز بشارت، بزرگ ترین عید، روز استجاب دعا و نیایش، روز موقف عظیم، روز پوشیدن لباس (نو و فاخر) و کنار گذاشتن لباس سیاه، روز شرط مشروط، (1) روز دوری از غم و غصه، روز عفو و گذشت از گنهکاران شیعه، روز گرفتن جایزه مسابقه، روز بسیار صلوات فرستادن بر محمد و آل محمد صلی الله علیه و آله وسلم، روز خشنودی، روز عید خاندان پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم، روز پذیرفته شدن اعمال، روز درخواست افزونی، روز آسودگی اهل ایمان، روز بازرگانی و تجارت (آخرت)، روز محبت کردن و مهر ورزیدن، روز رسیدن به رحمت خدا، روز تزکیه (و تحصیل طهارت و پاکیزگی)، روز کنار گذاشتن کبائر و گناهان و روز عبادت است. (2)

ص: 54

1- . شاید اشاره باشد به اینکه ولایت شرط توحید و قبولی همه اعمال است .

2- . رجوع شود به مصادر روایت شماره 15 .

65. فیاض طوسی گوید: روز عید غدیر محضر مبارك حضرت ثامن الحجج علیه السلام رسیدم، حضرت جمعی از خواص را برای افطار نگه داشته بود، برای خانواده آنها غذا، انواع هدیه و صله، لباس، انگشتر و کفش فرستاده بود. سر و وضع همه اطرافیان (به دستور حضرت) عوض شده بود و اسباب و آلات منزل نیز تغییر کرده بود (همه با لباس نو و فاخر و اشیاء موجود در خانه نیز نو و جدید بود).

حضرت برای آنها فضیلت و سابقه عید غدیر را بیان می فرمود. (1)

آراستن در عید غدیر

66. امام رضا علیه السلام فرمود: عید غدیر روز تزئین و آراستن است.

هر کس برای روز غدیر خویش را بیاراید و زینت نماید، خدا همه گناهانش را - از کوچک و بزرگ - ببامزد، و فرشتگانی را برانگیزد که کارهای نیک او را ثبت نمایند، و درجات او را بالا برند تا عید غدیر سال آینده، پس اگر بمیرد شهید از دنیا رفته و اگر زنده بماند زندگی سعادت‌مندانه و همراه با خوشبختی داشته باشد. (2)

ص: 55

-
- 1- . رجوع شود به مصادر روایت شماره 19 .
 - 2- . رجوع شود به مصادر روایت شماره 15 .

دیدار اهل ایمان

67. امام رضا علیه السلام فرمود: هر کس روز عید غدیر به دیدار مؤمنی رود، خدا هفتاد نور در قبرش وارد نماید، و قبر او را توسعه دهد و هر روز هفتاد هزار فرشته به زیارت قبرش روند و او را به بهشت بشارت دهند. (1)

روز تبسم

68. امام رضا علیه السلام فرمود: عید غدیر روز تبسم هنگام ملاقات اهل ایمان است، هر کس روز عید غدیر به روی برادر دینی اش تبسم نماید، خداوند در قیامت با مهربانی به او نظر، و هزار حاجت او را روا و در بهشت برای او قصری از درّ سفید بنا نماید، و چهره اش را زیبا و درخشنده و خرم گرداند. (2)

تبریک و تهنیت

69. امام رضا علیه السلام فرمود: عید غدیر روز تبریک و تهنیت است، هنگام دیدار برادر مؤمن می گوید:

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي جَعَلَنَا مِنَ الْمُتَمَسِّكِينَ بِوَلَايَةِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْأَيْمَةِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ.

یعنی: سپاس خدای را که ما را از تمسک کنندگان به ولایت امیر مؤمنان علیه السلام قرار داد. (3)

ص: 56

- 1- . رجوع شود به مصادر روایت شماره 15 .
- 2- . رجوع شود به مصادر روایت شماره 15 .
- 3- . رجوع شود به مصادر روایت شماره 15 .

70. امام صادق علیه السلام فرمود: هنگام دیدار برادر مؤمن می گویی:

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَكْرَمَنَا بِهِ يَوْمَ الْيَوْمِ، وَجَعَلَنَا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ، وَجَعَلَنَا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ بَعْدَهُ الَّذِي عَاهَدَ إِلَيْنَا، وَمِيثَاقِهِ الَّذِي وَاتَّقْنَا بِهِ مِنْ وِلَايَةِ وُلَاةِ أَمْرِهِ وَالْقَوَامِ بِقِسْطِهِ، وَلَمْ يَجْعَلْنَا مِنَ الْجَاهِلِينَ وَالْمُكْذِبِينَ يَوْمَ الدِّينِ. (1)

یعنی سپاس خدای را که ما را به این روز احترام و اکرام نمود و گرامی داشت و ما را از مؤمنان (و معتقدان به غدیر) قرار داد. ما را از کسانی قرار داد که به عهد و پیمانی که با ما بسته - از ولایت والیانی که به عدل و داد رفتار می کنند (امامان معصوم علیهم السلام) - وفاداریم و ما را از منکران و تکذیب کنندگان روز قیامت قرار نداد.

پیمان برادری

71. یکی از آداب روز عید غدیر پیمان برادری بستن با مؤمنین است به این کیفیت که دست راست را بر دست راست برادر مؤمن گذاشته و می گوید:

وَإِخِيَّتِكَ فِي اللَّهِ، وَصَافِيَّتِكَ فِي اللَّهِ، وَعَاهَدْتُ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ وَكُتُبَهُ وَرُسُلَهُ وَأَنْبِيََاءَهُ وَالْأَيُّمَةَ الْمَعْصُومِينَ عَلَيْهِمُ السَّلَامَ عَلَى أَنِّي إِنْ كُنْتُ مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ وَالشَّفَاعَةِ، وَأَذِنَ لِي بِأَنْ أَدْخَلَ الْجَنَّةَ لَا أَدْخُلُهَا إِلَّا وَأَنْتَ مَعِي.

ص: 57

یعنی: با تو برادری کرده، دوست صمیمی می شوم و دست می دهم در راه خدا. پیمان می بندم با خدا، فرشتگانش، کتب آسمانی، پیامبران، رسولان و امامان معصوم علیهم السلام که اگر من اهل بهشت بودم و اذن شفاعت داشتم، و به من اجازه ورود به بهشت داده شد، بدون تو وارد بهشت نشوم.

پس از آن دیگری می گوید: «قَبِلْتُ» یعنی پذیرفتم. و اگر از جانب دیگری وکیل است از طرف موکلش می پذیرد.

سپس (مؤمن اول) گوید:

أَسْقَطْتُ عَنْكَ جَمِيعَ حُقُوقِ الْأُخُوَّةِ مَا خِلا الشَّفَاعَةَ وَالْدُّعَاءَ وَالزِّيَارَةَ.

یعنی: همه حقوق برادری را از تو ساقط کردم جز شفاعت و دعا و زیارت. (1)

شیخ کفعمی قدس سره فرموده: رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم روز غدیر بین اصحابش پیمان برادری بست. (2)

احسان به مؤمنان

72. امام رضا علیه السلام فرمود: هر درهمی که روز عید غدیر برای برادران مؤمن خرج شود پاداش هزار درهم دارد. پس برادران مؤمن را از فضل و احسان

ص: 58

1- . مستدرک 278 - 279 به نقل از زاد الفردوس، جامع احادیث الشيعة 7/413 - 414 به نقل از مستدرک از خلاصة الأذکار.

2- . مصباح شیخ کفعمی 515.

خویش بهره مند ساز و هر مرد و زن با ایمان را شاد و مسرور نما. (1)

اطعام مؤمنان

73. امام رضا علیه السلام فرمود: هر کس روز عید غدیر مؤمنی را اطعام نماید مانند آن است که همه پیامبران و صدیقان را اطعام کرده باشد. (2)

پاداش عظیم افطاری دادن و خرج کردن

74. امام صادق علیه السلام فرمود: هر کس مؤمنی را در عید غدیر افطاری دهد پاداش اطعام یک میلیون نفر را دارد و پاداش کسی را دارد که به همین عدد پیامبران، صدیقان، شهدا و صالحان را در حرم خداوند هنگام گرسنگی و سختی (وقحطی) اطعام کرده و سیراب نموده باشد.

یک درهم خرج کردن در روز عید غدیر برابر با صد هزار درهم - و بنابر روایتی یک میلیون درهم - در بقیه اوقات است .

حضرت در پایان فرمود: از انجام کار خیر در این روز غافل مباش بلکه با سرعت و شتاب دنبال انجام آن باش. (3)

ص: 59

1- رجوع شود به مصادر روایت شماره 1 .

2- رجوع شود به مصادر روایت شماره 15 .

3- رجوع شود به مصادر روایت شماره 11 .

75. امام رضا علیه السلام فرمود: عید غدیر روز افطاری دادن به روزه داران است. هر کس مؤمن روزه داری را افطار دهد مانند آن است که يك ميليون نفر را اطعام کرده باشد. (1)

زیارت امیرمؤمنان علیه السلام از نزدیک و دور

76. امام رضا علیه السلام به بزنی فرمود: هر جا باشی روز عید غدیر خود را به مرقد امیرمؤمنان علیه السلام برسان؛ که خداوند برای هر مرد و زن با ایمان و مسلمان گناه شصت سال را می آمرزد، و دو برابر آنچه در ماه مبارک رمضان، شب قدر و شب عید فطر از آتش آزاد کرده، در عید غدیر آزاد می کند. (2)

برای روز عید غدیر چند زیارت روایت شده است:

زیارت «امین الله» که بعضی آن را مخصوص روز عید غدیر دانسته اند. (3)

دو زیارت دیگر برای آن حضرت نقل شده که اختصاص به حرم مطهر ندارد و از راه دور هم می شود آن را قرائت نمود:

یکی زیارتی طولانی که امام حسن عسکری از امام هادی علیهما السلام نقل فرموده، (4)

ص: 60

-
- 1- رجوع شود به مصادر روایت شماره 15.
 - 2- رجوع شود به مصادر روایت شماره 1.
 - 3- قرائت آن در روز عید غدیر یا اختصاص به آن در مصادر ذیل آمده است: مصباح المتعجد 738، مزار ابن مشهدی 282، مزار شهید اول 114، اقبال 2/ 272 چاپ سنگی: 470 - 471، بحار 97/359، مفاتیح بخش زیارات مخصوصه امیرمؤمنان علیه السلام.
 - 4- مزار ابن مشهدی 263 - 282، مزار شهید اول 66 - 89، بحار 359 - 368، سید عبدالکریم بن طاووس در الفرحة الغری 136 نیز به آن اشاره کرده است.

بنابر روایتی هر روز از نزدیک و دور می شود آن را قرائت نمود. (1)

77. دیگری زیارتی است مختصر از امام صادق علیه السلام که پس از نماز زیارت - اگر نجف باشد نزدیک ضریح و اگر دور باشد اشاره به آن نموده و - می گوید:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى وَلِيِّكَ، وَأَخِي نَبِيِّكَ، وَوَزِيرِهِ، وَحَبِيبِهِ، وَخَلِيلِهِ، وَمَوْضِعِ سِدْرِهِ، وَخَيْرَتِهِ مِنْ أَسْرَتِهِ، وَوَصِيِّهِ، وَصَفْوَتِهِ، وَخَالِصَتِهِ، وَأَمِينِهِ، وَوَلِيِّهِ، وَأَشْرَفِ عِتْرَتِهِ الَّذِينَ آمَنُوا بِهِ، وَأَبِي ذُرِّيَّتِهِ، وَبَابِ حِكْمَتِهِ، وَالتَّاطِقِ بِحُجَّتِهِ، وَالدَّاعِي إِلَى شَرِيعَتِهِ، وَالْمَاضِي عَلَى سُنَّتِهِ، وَخَلِيفَتِهِ عَلَى أُمَّتِهِ، سَيِّدِ الْمُسْلِمِينَ، وَأَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، وَقَائِدِ الْعُرِّ الْمُحَجَّلِينَ، أَفْضَلِ مَا صَلَّيْتَ عَلَى أَحَدٍ مِنْ خَلْقِكَ وَأَصْفِيَانِكَ وَأَوْصِيَاءِ أَنْبِيَائِكَ.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ أَنْ تَهْدِنَا هَدْيَ مَنْ هَدَى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ مَا حُمِّلَ، وَرَعَى مَا اسْتَحْفِظَ، وَحَفِظَ مَا اسْتُدْرِعَ، وَحَلَّلَ حَلَالَكَ، وَحَرَّمَ حَرَامَكَ، وَأَقَامَ أَحْكَامَكَ، وَدَعَا إِلَى سَبِيلِكَ، وَوَالَى أَوْلِيَاءَكَ، وَعَادَى أَعْدَاءَكَ، وَجَاهَدَ التَّائِبِينَ عَنْ سَبِيلِكَ، وَالْقَاسِيَةَ طِينًا، وَالْمَارِقِينَ عَنْ أَمْرِكَ صَابِرًا مُحْتَسِبًا، مُقْبِلًا غَيْرَ مُدْبِرٍ، لَا تَأْخُذُهُ فِي اللَّهِ لَوْمَةٌ لَانِمٍ حَتَّى بَلَغَ فِي ذَلِكَ الرِّضَا، وَسَلَّمَ إِلَيْكَ الْقُضَاءَ، وَعَبَدَكَ مُخْلِصًا، وَنَصَحَ لَكَ مُجْتَهِدًا حَتَّى آتَاهُ الْيَقِينُ، فَغَبَضْتَهُ إِلَيْكَ شَهِيدًا سَعِيدًا وَلِيًّا تَقِيًّا رَضِيًّا رَكِيًّا هَادِيًّا مَهْدِيًّا.

ص: 61

1- . چنانکه محدث خبیر شیخ عباس قمی قدس سره از کتاب مزار قدیم روایت نموده است . ایشان فرموده : در تمام زیارات مأثوره زیارتی به این درجه از صحت و اعتبار و قوت سند پیدا نمی شود! هدیه الزائر 241 - 242 .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَيْهِ أَفْضَلَ مَا صَلَّيْتَ عَلَى أَحَدٍ مِنْ أَنْبِيَائِكَ وَأَصْفِيَانِكَ ، يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ (1).

زیارت دیگری برای این روز نقل شده که شروع آن با: (السلام علی رسول الله، آمین الله علی وحیه و عزائم امره) است، (2) ولی علامه مجلسی فرموده: دلیلی بر اختصاص این زیارت - و همچنین زیارت «امین الله» - به روز غدیر وجود ندارد. (3)

دعا و نیایش

از مهم ترین آداب روز عید غدیر دعاهایی است که سفارش به خواندن آن در این روز شریف شده است.

شایان ذکر است که بخش مهمی از معارف و نکات مهم اعتقادی در ضمن زیارات و ادعیه بیان شده که این مطلب در دعاها و زیارات مربوط به عید غدیر کاملاً مشهود است.

دعاهای روز عید غدیر عبارت است از :

ص: 62

1- . اقبال 2 / 306 - 307 چاپ سنگی : 493 - 494 ، بحار 97 / 372 ، مستدرک 10/220 و رجوع شود به مصباح شیخ کفعمی 485

2- . مصباح المتهدجد 739 ، مصباح الزائر 160 - 166 ، مزار شهید اول 66 ، مصباح شیخ کفعمی 476 ، البلد الامین 292 .

3- . بحار 97 / 372 .

دعای ندبه، این دعا از دعاهایی است که خواندن آن در چهار عید - فطر، قربان، جمعه و روز عید غدیر - سفارش شده است. (1)

دعای شریف ندبه زمزمه و گفت وگو با وارث غدیر حضرت حجة بن الحسن عجل الله تعالی فرجه الشریف است.

دعایی طولانی که سید ابن طاووس از نسخه ای عتیقه نقل کرده است. (2)

78. دعای دیگری که آن را هم سید ابن طاووس نقل کرده که می گویی:

اللَّهُمَّ بِنُورِكَ اهْتَدَيْتُ، وَبِفَضْلِكَ اسْتَعْنَيْتُ، وَقُلْتَ - وَقَوْلِكَ الْحَقُّ - : (وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذْ ظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ جَاؤُكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ لَوَجَدُوا اللَّهَ تَوَّابًا رَحِيمًا) [النساء (4) : 64]، وَقُلْتَ : (مَا يَعْبُوا بِكُمْ رَبِّي لَوْلَا دُعَاؤُكُمْ) [الفرقان (25) : 77]، وَقُلْتَ : (وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ) [البقرة (2) : 186].

اللَّهُمَّ فَإِنِّي أَسْأَلُكَ، وَأُشَدِّهِدُكَ، وَأُشَدِّهِدُ مَلَائِكَتَكَ أَنْكَ رَبِّي، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، عَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ، وَأَنْ مُحَمَّدًا عَبْدُكَ وَرَسُولُكَ، نَبِيِّ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ نَبِيِّ، وَأَنْ عَلِيًّا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ مَوْلَايَ وَوَلِيِّي عَلَيْهِ وَآلِهِ السَّلَامِ، أَسْأَلُكَ أَنْ تَغْفِرَ لِي فِي هَذَا الْيَوْمِ وَفِي هَذَا الْوَقْتِ مَا سَلَفَ مِنْ ذُنُوبِي، وَتُصَلِّحَنِي فِيمَا بَقِيَ مِنْ عُمْرِي - اللَّهُمَّ إِيْمَانًا بِكَ،

ص: 63

1- . مزار ابن مشهدی 573، مصباح الزائر 446، اقبال 1/504 چاپ سنگی : 295، بحار 88/28 و 104/99 .

2- . مراجعه شود به : اقبال 2/289 - 303 چاپ سنگی : 481 - 491، بحار 95/308 - 318 .

وَتَصَدِّيقًا بِوَعْدِكَ - حَتَّى أَكُونَ عَلَى النَّهْجِ الَّذِي تَرْضَاهُ ، وَالطَّرِيقِ الَّذِي تُحِبُّهُ فَإِنَّكَ عِدَّتِي عِنْدَ شِدَّتِي وَوَلِيِّي نِعْمَتِي .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ نَفْحَةً مِنْ نَفْحَاتِكَ كَرِيمَةً تُلِمُّ بِهَا شِعْبِي ، وَتُصَلِّحُ بِهَا شَأْنِي ، وَتُوسِّعُ بِهَا رِزْقِي ، وَتَقْضِي بِهَا دِينِي ، وَتُعِينِنِي بِهَا عَلَى جَمِيعِ أُمُورِي ، فَإِنَّكَ عِنْدَ شِدَّتِي ، فَاسْأَلُكَ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَنْ تُصَلِّحَ لِي أحوَالَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ ، وَلَمْ يَسْأَلِ السَّائِلُونَ أَكْرَمَ مَدِّكَ ، وَأَطْلُبُ إِلَيْكَ ، وَلَمْ يَطْلُبِ الطَّالِبُونَ إِلَيَّ أَحَدٌ أَجُودَ مِنْكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَنْ تُبَلِّغَنِي فِي هَذَا الْيَوْمِ أُمْنِيَّةَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ .

اللَّهُمَّ فَارِجِ الْغَمِّ ، وَمُجِيبِ دَعْوَةِ الْمُضْطَرِّينَ ، اللَّهُمَّ فَارِجِ الْغَمِّ ، إِنِّي مَعْمُومٌ فَفَرِّجْ عَنِّي ، اللَّهُمَّ إِنِّي مَهْمُومٌ فَاكْشِفْ هَمِّي ، اللَّهُمَّ إِنِّي مُضْطَرٌّ فَسَهِّلْ لِي ، اللَّهُمَّ إِنِّي مَدْيُونٌ فَاقْضِ دِينِي ، اللَّهُمَّ إِنِّي ضَعِيفٌ فَقَوِّ ضَعْفِي .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ رِزْقِكَ رِزْقًا وَاسِعًا حَلَالًا طَيِّبًا اسْتَعِينُ بِهِ ، وَأَعِيشُ بِهِ بَيْنَ خَلْقِكَ رِزْقًا مِنْ عِنْدِكَ ، لَا أَبْذُلُ فِيهِ وَجْهِي لِأَحَدٍ مِنْ عِبَادِكَ ، أَنْتَ حَسْبِي وَنِعْمَ الْوَكِيلُ .

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَمَا وَآدَا وَأَهْلِي قَرَابَتِي وَإِخْوَانِي ، مَنْ عَرَفْتُ وَمَنْ لَمْ أَعْرِفْ ، اللَّهُمَّ اجْزِهِمْ بِأَحْسَنِ أَعْمَالِهِمْ ، وَأَوْصِلْ إِلَيْهِمُ الرَّحْمَةَ وَالسُّرُورَ ، وَاحْشُرْهُمْ مَعَ رَسُولِكَ وَآمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَأَوْلِيَانِهِمْ ، إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ .

(اللَّهُمَّ مَالِكَ الْمُلْكِ تُؤْتِي الْمُلْكَ مَنْ تَشَاءُ وَتَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَاءُ وَتُعْزِزُ مَنْ تَشَاءُ وَتُذِلُّ مَنْ تَشَاءُ بِيَدِكَ الْخَيْرُ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ) [آل عمران (3) : 26] ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَأَهْلِ بَيْتِهِ وَسَلَّمَ . (1)

79 . دعای چهارمی که آن را نیز سید ابن طاووس از شیخ مفید نقل کرده و آمیخته با توسل و زیارت پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم و امیر مؤمنان علیه السلام است :

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ نَبِيِّكَ ، وَعَلِيِّ وَلِيِّكَ ، وَالشَّانِ وَالْقَدْرِ الَّذِي خَصَّصَهُ تَهُمَا بِهِ دُونَ خَلْقِكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَعَلِيٍّ ، وَأَنْ تَبْدَأَ بِهِمَا فِي كُلِّ خَيْرٍ عَاجِلٍ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، الْأَيْمَةِ الْقَادَةِ ، وَالِدُعَاةِ السَّادَةِ ، وَالنُّجُومِ الزَّاهِرَةِ ، وَالْأَعْلَامِ الْبَاهِرَةِ ، وَسَاسَةِ الْعِبَادِ ، وَأَرْكَانِ الْبِلَادِ ، وَالنَّاقَةِ الْمُرْسَلَةِ ، (2) وَالسَّفِينَةَ النَّاجِيَةَ الْجَارِيَةَ فِي اللَّجَجِ الْعَامِرَةِ .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، خُزَّانِ عِلْمِكَ ، وَأَرْكَانِ تَوْحِيدِكَ ، وَدَعَائِمِ دِينِكَ ، وَمَعَادِنِ كَرَامَتِكَ ، وَصَدَفُوتِكَ مِنْ بَرِيَّتِكَ ، وَخَيْرَتِكَ مِنْ خَلْقِكَ ، الْأَتْقِيَاءِ النَّجْبَاءِ الْأَبْرَارِ ، وَالْبَابِ الْمُبْتَلَى بِهِ النَّاسُ ، مَنْ آتَاهُ نَجَا ، وَمَنْ أَبَاهُ هَوَى .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، أَهْلِ الذِّكْرِ الَّذِينَ أَمَرْتَ بِمَسْأَلَتِهِمْ ، وَذَوِي الْقُرْبَى الَّذِينَ أَمَرْتَ بِمَوَدَّتِهِمْ ، وَفَرَضْتَ حَقَّهُمْ ، وَجَعَلْتَ الْجَنَّةَ مَعَادَ مَنْ افْتَضَّ آثَارَهُمْ .

ص: 65

1- . اقبال 2/ 303 - 304 چاپ سنگی : 491 - 492 ، بحار 95 / 318 - 319 .

2- . أي ينتقم الله ممن آذاهم كما انتقم من الذين آذوا ناقة الله التي أرسلها إلى قوم صالح عليه السلام .

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، كَمَا أَمَرُوا بِطَاعَتِكَ ، وَنَهَوْا عَنْ مَعْصِيَتِكَ ، وَدَلُّوا عِبَادَكَ عَلَى وَحْدَانِيَّتِكَ .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ نَبِيِّكَ وَنَجِيِّكَ وَصِدْقِكَ وَأَمِينِكَ وَرَسُولِكَ إِلَى خَلْقِكَ ، وَبِحَقِّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ ، وَيَعْسُوبِ الدِّينِ ، وَقَائِدِ الْغُرِّ الْمُحَجَّلِينَ ، الْوَصِيِّ الْوَفِيِّ ، وَالصِّدِّيقِ الْأَكْبَرِ ، وَالْفَارُوقِ بَيْنَ الْحَقِّ وَالْبَاطِلِ ، وَالشَّاهِدِ لَكَ ، وَالذَّالِّ عَلَيْكَ ، وَالصَّادِعِ بِأَمْرِكَ ، وَالْمُجَاهِدِ فِي سَبِيلِكَ ، لَمْ تَأْخُذْهُ فِيكَ لَوْمَةٌ لَانِمْ أَنْ تَصَلِّيَ عَلَيَّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَنْ تَجْعَلَ لِي فِي هَذَا الْيَوْمِ - الَّذِي عَقَدْتَ فِيهِ لَوْلِيَّتِكَ الْعَهْدَ فِي أَعْنَاقِ خَلْقِكَ ، وَأَكْمَلْتَ لَهُمُ الدِّينَ - مِنَ الْعَارِفِينَ بِحُرْمَتِهِ ، وَالْمُقَرَّرِينَ بِفَضْلِهِ ، مِنْ عُنُقَانِكَ وَطُلُقَانِكَ مِنَ النَّارِ ، وَلَا تُشِمْتَ بِي حَاسِدِي النَّعَمِ .

اللَّهُمَّ فَكَمَا جَعَلْتَهُ عِيدَكَ الْأَكْبَرَ ، وَسَمَّيْتَهُ فِي السَّمَاءِ : «يَوْمَ الْعَهْدِ الْمَعْهُودِ» ، وَفِي الْأَرْضِ : «يَوْمَ الْمِيثَاقِ الْمَأْخُودِ وَالْجَمْعِ الْمَسْئُولِ» صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَقْرِزْ بِهِ عُيُونَنَا ، وَاجْمَعْ بِهِ شَمْلَنَا ، وَلَا تُضِلَّنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا ، وَاجْعَلْنَا لِأَنْعَمِكَ مِنَ الشَّاكِرِينَ ، يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ .

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي عَرَفْنَا فَضْلَ هَذَا الْيَوْمِ ، وَبَصَّرَنَا حُرْمَتَهُ ، وَكَرَّمَنَا بِهِ ، وَشَرَّفَنَا بِمَعْرِفَتِهِ ، وَهَدَانَا بِنُورِهِ .

يَا رَسُولَ اللَّهِ ! يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ ! عَلَيْنِكُمْ وَعَلَى عِتْرَتِكُمْ وَعَلَى مُحِبِّبِكُمْ مِنِّي أَفْضَلُ السَّلَامِ مَا بَقِيَ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ ، وَبِكُمْ أَتَوَجَّهُ إِلَى اللَّهِ رَبِّي وَرَبِّكُمْ فِي نَجَاحِ طَلِبَتِي ، وَقَضَاءِ حَوَائِجِي ، وَتَيْسِيرِ أُمُورِي .

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ أَنْ تُصَدِّ لِي عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ ، وَأَنْ تَلْعَنَ مَنْ جَحَدَ حَقَّ هَذَا الْيَوْمِ ، وَأَنْكَرَ حُرْمَتَهُ ، فَصَدَّ عَنْ سَبِيلِكَ لِإِطْفَاءِ نُورِكَ ، فَابِّئِ اللَّهَ إِلَّا أَنْ يُتِمَّ نُورَهُ .

اللَّهُمَّ فَرِّجْ عَنْ أَهْلِ بَيْتِ نَبِيِّكَ ، وَاكْشِفْ عَنْهُمْ وَبِهِمْ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ الْكُرْبَاتِ ، اللَّهُمَّ اْمَلِئِ الْأَرْضَ بِهِمْ عَدْلًا كَمَا مَلِئْتَ ظُلْمًا وَجَوْرًا ، وَأَنْجِزْ لَهُمْ مَا وَعَدْتَهُمْ إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ . (1)

شیخ کفعمی قدس سره - بعد از

دعا افزوده : سپس به سجده رفته و صد مرتبه می گوئی : «شکرا»، و صد مرتبه : «الحمد لله»، و صد مرتبه:

الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى إِكْمَالِ الدِّينِ ، وَإِتْمَامِ النِّعْمَةِ ، وَرِضَى الرَّبِّ الْكَرِيمِ ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ، وَالصَّلَاةُ عَلَى خَيْرِ خَلْقِهِ مُحَمَّدٍ وَعِزَّتِهِ الطَّاهِرِينَ . (2)

80 . دعای پنجم تعویذی است که پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم روز عید غدیر با آن خود را در پناه خدا قرار داد و حرزی است برای محفوظ ماندن از حوادث ناگوار :

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، بِسْمِ اللَّهِ خَيْرِ الْأَسْمَاءِ، بِسْمِ اللَّهِ رَبِّ الْأَخِرَةِ وَالْأُولَى، وَرَبِّ الْأَرْضِ وَالسَّمَاءِ، الَّذِي لَا يَضُرُّ مَعَ اسْمِهِ كَيْدُ الْأَعْدَاءِ ، وَبِهَا تُدْفَعُ كُلُّ الْأَسْوَاءِ، وَبِالْقِسْمِ بِهَا يَكْفِي مَنْ اسْتَكْفَى .

ص: 67

-
- 1- . رجوع شود به المقنعة 285 ، اقبال 304/2 - 306 چاپ سنگی : 492 - 493 ، المهذب البارع 1/147 - 148 ، مصباح شیخ کفعمی 686 - 687 ، البلد الامين 261 - 262 ، بحار 95 / 319 .
 - 2- . مصباح شیخ کفعمی 687 .

اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ وَخَالِقُهُ، وَبَارِئُ كُلِّ مَخْلُوقٍ وَرَازِقُهُ، وَمُخَصِّصِي كُلِّ شَيْءٍ وَعَالِمُهُ، وَكَافِي كُلِّ جَبَّارٍ وَقَاصِمُهُ، وَمُعِينُ كُلِّ مُتَوَكِّلٍ عَلَيْهِ وَعَاصِمُهُ، وَبِرُّ كُلِّ مَخْلُوقٍ وَرَاحِمُهُ، لَيْسَ لَكَ ضِدٌّ فَيَعَانِدُكَ، وَلَا نِدٌّ فَيَقَاوِمُكَ، وَلَا شَبِيهٌ فَيَعَادِلُكَ، تَعَالَيْتَ عَن ذَٰلِكَ عُلُوًّا كَبِيرًا .

اللَّهُمَّ بِكَ اعْتَصَمْتُ ، وَاسْتَقَمْتُ ، وَإِلَيْكَ تَوَجَّهْتُ ، وَعَلَيْكَ اعْتَمَدْتُ، يَا خَيْرَ عَاصِمٍ، وَأَكْرَمَ رَاحِمٍ ، وَأَحْكَمَ حَاكِمٍ ، وَأَعْلَمَ عَالِمٍ، مَنِ اعْتَصَمَ بِكَ عَصَمْتُهُ، وَمَنِ اسْتَرْحَمَكَ رَحِمْتُهُ، وَمَنِ اسْتَكْفَاكَ كَفَيْتُهُ ، وَمَنِ تَوَكَّلَ عَلَيْكَ امْنَتْهُ وَهَدَيْتُهُ، سَمِعَا لِقَوْلِكَ يَا رَبِّ وَطَاعَةً لَأَمْرِكَ .

اللَّهُمَّ أَقُولُ ، وَبِتَوْفِيقِكَ أَقُولُ، وَعَلَى كِفَايَتِكَ أَعُوذُ، وَبِقُدْرَتِكَ أُطْوِلُ، وَبِكَ أَسْتَكْفِي وَأُصَوِّلُ، فَكْفِنِي اللَّهُمَّ وَأَنْقِذْنِي ، وَتَوَلَّنِي وَأَعِصِمْنِي وَعَافِنِي، وَامْنَعْ مِنِّي ، وَخُذْ لِي ، وَكُنْ لِي بِعَيْنِكَ ، وَلَا تَكُنْ عَلَيَّ .

اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي عَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ ، وَإِلَيْكَ أَنْبَتُ ، وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ ، وَأَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. (1)

ص: 68

اشاره

در آخر این بخش گزیده ای از آداب عید غدیر - که در روایات گذشته به صورت پراکنده آمده بود - ارائه می شود تا معلوم گردد مقصود ما از انجام آن اعمال چیست، و اقسام آن اعمال - از عبادی و شخصی و اجتماعی - مشخص شود. در مجموع می توان آداب عید غدیر را به چهار بخش تقسیم نمود:

الف) قصد و نیت

1. تقرّب به خدا با همه آداب و سنن آینده
2. قصد تعظیم روز عید غدیر و بزرگداشت آن
3. قصد سپاسگزاری بر نعمت ولایت
4. قصد مخالفت با کسانی که در آن روز اظهار اندوه دارند.

ب) امور عبادی

5. سعی در شناخت صحیح روز عید غدیر و فضائل آن
6. عید گرفتن روز غدیر
7. ترك گناهان به ویژه كبائر
8. كوشش در تزكیه نفس
9. غنیمت شمردن تجارت اخروی و افزون طلبی پاداش الهی
10. اهتمام در جلب رحمت خداوند
11. اشتغال به عبادات
12. سپاسگزاری و شكر خدا بر نعمت ولایت
13. غسل کردن
14. نماز گزاردن به ویژه نمازهای مخصوص روز عید غدیر
15. به یاد خدا بودن و ذکر گفتن و كثرت آن

16 . روزه گرفتن و چیزی را جایگزین آن نکردن

17 . دعا کردن

18 . خواندن دعاهای مخصوص روز عید غدیر

19 . به یاد پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم و اهل بیت علیهم السلام بودن و از آنها یاد کردن

20 . زیاد صلوات فرستادن

21 . زیارت امیرمؤمنان علیه السلام از نزدیک و دور

22 . تبرّی از دشمنان اهل بیت علیهم السلام

23 . بیان فضائل روز عید غدیر

ج) امور شخصی

24 . کندن جامه سیاه و پوشیدن تمیزترین و فاخرترین لباس

25 . دوری از غم و غصه

26 . شاد بودن بر نعمت ولایت

27 . توسعه دادن در مخارج شخصی

28 . آراستن و آرایش کردن خویشان

29 . استعمال بوی خوش به اندازه توان

د) امور اجتماعی

اول: مربوط به خانواده و بستگان

30 . توسعه دادن در معیشت خانواده

31 . هدیه دادن به آنها به اندازه توان

32 . تغییر چهره زندگی

33 . صله رحم نمودن

دوم: خصوص فقرا و مساکین

34 . مساوات با ناتوان ها در خوراك به اندازه توان

35 . قرض گرفتن و كمك كردن به برادران دینی

36 . سرکشی توانمندان به بینوایان

37 . رساندن خیر بیشتر به کسانی که چشم امید به انسان دوخته اند.

سوم: عموم برادران دینی

38 . تشکیل گردهمایی واجتماعات در روز عید غدیر

39 . دیدار اهل ایمان

40 . نشر علوم (و معارف مربوط به ولایت)

41 . اظهار شادی و سرور و خوشحالی

42 . تبسم کردن به روی مؤمنین

43 . مصافحه کردن

44 . تبریک و تهنیت گفتن به یکدیگر بر نعمت ولایت

45 . محبت و مهربانی کردن به یکدیگر

46 . ادخال سرور بر اهل ایمان

47 . شتاب در کارهای خیر که روز عید غدیر روز مسابقه است .

48 . بخشش، احسان، نیکی، هدیه دادن به مؤمنین به اندازه توان مانند: جامه نیکو، بوی خوش، انگشتر، کفش و نیکی بسیار به آنها

49 . اطعام مؤمنین

50 . فرستادن غذا برای آنها

51 . نگه داشتن صائمین برای افطار

52 . افطاری دادن به روزه داران

53 . برآوردن حوائج اهل ایمان

54 . یاری و کمک به برادر مؤمن - قبل از درخواست او - با میل و رغبت

55 . عقد برادری بستن

ص: 71

بخش اول : بزرگداشت عید غدیر

ارزش شناخت غدیر *** 8

برترین عید امت *** 9

شهرت آسمانی یا عید فرشتگان *** 14

احترام پیامبران علیهم السلام به عید غدیر *** 15

عرضه ولایت بر جمیع اشیا *** 16

تجدید پیمان عالم ذر *** 17

فضائل بی شمار *** 18

ترفیع درجات *** 18

روز مناره دین *** 19

تأکید بر ولایت غدیر *** 20

نوروز، عید غدیر شمسی! *** 20

پنج عید در غدیر *** 21

آخرین فریضه *** 21

روز پذیرفته شدن اعمال *** 22

طلب آمرزش جبرئیل علیه السلام برای شیعیان *** 22

گذشت از لغزش شیعیان *** 22

غدیر عید اهل بیت علیهم السلام *** 23

مثل فرشته ها *** 23

شیون ابلیس و خشم شیاطین *** 23

غدیر در قیامت *** 26

سرافرازی شیعه به کرامت الهی در غدیر *** 27

بخش دوم : آداب عید غدیر

آداب عید غدیر در کلام صاحب غدیر *** 31

تعظیم غدیر برای مخالفت با مخالفین *** 34

هشتاد ماه عبادت در يك روز *** 36

روز عبادت و نیکوکاری *** 37

شادی بر نعمت ولایت *** 37

سپاسگزاری بر معرفت غدیر *** 37

شکر نعمت ولایت *** 38

سفارش به عید گرفتن غدیر *** 39

خواری شیطان *** 39

بیزاری از ستمگران *** 40

غسل کردن *** 40

حضور در غدیر با نماز عید غدیر *** 41

نماز در مسجد غدیر *** 44

دعای مستجاب پس از نماز غدیر *** 45

صیام انبیا علیهم السلام *** 50

روزه عید غدیر نزد مخالفان *** 51

پاداش روزه شصت ماه حرام! *** 51

برتر از شصت سال بندگی *** 52

کفاره شصت سال گناه *** 52

پاداش صد حج و صد عمره با روزه غدیر *** 52

پاداش روزه روزگار! *** 53

خیر دنیا و آخرت *** 54

تغییر چهره زندگی *** 55

آراستن در عید غدیر *** 55

دیدار اهل ایمان *** 56

روز تبسم *** 56

تبریک و تهنیت *** 56

شکرگزاری هنگام دیدار اهل ایمان *** 57

پیمان برادری *** 57

احسان به مؤمنان *** 58

اطعام مؤمنان *** 59

پاداش عظیم افطاری دادن و خرج کردن *** 59

زیارت امیر مؤمنان علیه السلام از نزدیک و دور *** 60

دعا و نیایش *** 62

گزیده آداب عید غدیر *** 69

ص: 72

بسمه تعالی

جَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ

با اموال و جان های خود، در راه خدا جهاد نمایید، این برای شما بهتر است اگر بدانید.

(توبه : 41)

چند سالی است که مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه موفق به تولید نرم افزارهای تلفن همراه، کتاب خانه های دیجیتالی و عرضه آن به صورت رایگان شده است. این مرکز کاملاً مردمی بوده و با هدایا و نذورات و موقوفات و تخصیص سهم مبارك امام علیه السلام پشتیبانی می شود.

برای خدمت رسانی بیشتر شما هم می توانید در هر کجا که هستید به جمع افراد خیراندیش مرکز بپیوندید.

آیا می دانید هر پولی لایق خرج شدن در راه اهلبیت علیهم السلام نیست؟

و هر شخصی این توفیق را نخواهد داشت؟

به شما تبریک میگوئیم.

شماره کارت :

6104-3388-0008-7732

شماره حساب بانک ملت :

9586839652

شماره حساب شبا :

IR390120020000009586839652

به نام : (موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه)

مبالغ هدیه خود را واریز نمایید.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آبا ده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک 129/34 - طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: 03134490125

دفتر تهران: 021 - 88318722

بازرگانی و فروش: 09132000109

امور کاربران: 09132000109

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

